

Upravništvo Ljubljana, Knafeljeva
ulica 6 - Telefon št. 6123, 6124,
6125, 6126, 6127
Inšpektorat: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 6 - Tel. 6392, 6492
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocanova ul. št. 3
Telefon št. 180.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za tuzemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafeljeva ulica 6, telefon
6122, 6123, 6124, 6125, 6126 Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2440,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Stalinove volitve

V nedeljo so bile v Rusiji prve volitve pod komunističnim režimom. Če se v levičarskih listih proslavlja ta dogodek kot nekaka zmaga demokracije in se piše, da je ruski narod mogel v nedeljo svobodno izbirati svoje narodno zastopstvo, so to seveda trditve, ki so fantastično pretirane. Kandidati so bili skrbno izbrani, a ne morda od kakšnih političnih organizacij ali drugih skupin volilcev, temveč od oblastvenih instanc. Kandidatske liste so bile zelo zanimive. V državi, ki si je napisala oblast delavca kot prvo točko svojega programa, so tvorili delavci znatno manjšino med kandidati in večina izvoljenih poslancev, ako se sme rabiti ta izraz, pripada novi sovjetski birokraciji, ki ni ne proletarska, a tudi ne komunistična v starem smislu te besede, temveč je predvsem instrument Stalinove diktature. Tako so bile te prve volitve prav za prav le plebiscit za osebni režim Josipa Stalina.

V radijskem volilnem govoru na predvečer volitev je Stalin dejal, da bodo volitve bič za nesposobne in da bodo volilci pometli z vsemi onimi, ki so si iz marksistične in komunistične politike napravili poklic. Koga je mislil diktator, ni težko ugotoviti. Meril je na življe, s katerimi se že deset let bori doslovno na življenje in smrt in katerim osebito zadnji dve leti velja ves njegov krvavi srd. To so propovedniki svetovne revolucije in okoreli marksistični doktrinari, ki so na ljubo strankini ideologiji najhujši nasprotniki oportunističnega razvoja, kakršnega je začel diktirati Stalin. V isti koš z njimi pa seveda meče tudi vse svoje osebne nasprotnike, ki se iz kakršnekoli razloga upirajo njegovemu samodržstvu.

Ko je prva petletka zahtevala od izkrajavitve skrajnega napora vseh ruskih sil in je moral Stalin črtati milijonske prispevke in podpore Rusije za agitacijo svetovne revolucije v inozemstvu, so se prvič uprli tk. zv. levičarji pod Trockim. Spoznali so, da se Kavkazec odreka osnovni tezi marksizma, po kateri se da komunistični družabni red izvesti le po vsem svetu hkrati. Treznejši ljudje na Ruskem pa so že tedaj uvideli, da ruski narod ne vzdrži dvoje preogromnih bremen, obnove svoje lastne države in dela za svetovno revolucijo. Vprašanje je bilo: ali prvo ali drugo Stalin se je odločil za prvo ter se s tem prvič razšel s temeljno taktiko doktrinarnega komunizma. Posledice so znane. Trockega levica je bila razbita s pomočjo desničarjev Buharina, Rykova, Vorosilova in Kalinina. Obenem je diktator začutil, da množice strahovanega ljudstva, odobravo baš ono, kar so mu ideološki doktrinari najbolj očitali, namreč prilagoditev komunizma posebnim ruskim prilikam.

V teku let si je Stalin toliko ojačil položaj, da se je lahko z brezobzirno krutostjo lotil zatiranja nasprotnikov in izvršil še obsežnejše modifikacije marksističnega programa. Proslulo kominterno je vzdrževal le še v toliko, v kolikor jo je rabil kot sredstvo za svojo zunanjo politiko in kot hudo orožje za primer kakšnega oboroženega napada na Rusijo, ker bi bila v tem primeru marksistična ideologija dobro sredstvo za politični razkroj in sovraženje zaledju. Vzpostavljen s tem je padel ugled komunistične stranke ne le po svetu, temveč seveda tudi na znotraj.

Na tem mestu smo že poudarjali, da je teža Stalinovega gneva, v kolikor je poleg osebnega sovraštva šlo za načelno nasprotje, padla predvsem na žide in one ruske intelektualce, ki so živeč po mansardah in debatirajo po kavarnah zapada, izgubili smisel za praktično delo in praktično življenje. Te vrste intelektualcev, ki se oklenjajo mistične vere v neko misijo, sodobna Rusija ne rabi več in Stalin je sedaj tudi pri volitvah obračunal z njimi, v kolikor so se njih ostanki še pojavljali. Da bi se bolj pristigeli peruti nekolič vsemočnej stranki, je Stalin v parlament dirgal množico odvisnih ljudi izven stranke, učenjakov, tehnikov in strokovnjakov iz svoje birokracije.

Ali bodo nedeljske volitve res tak mejnik v zgodovini Rusije, kakor zatrjuje doma in v svetu sovjetska propaganda, se bo moralo šele pokazati. Zanimljivo je viden le njihov pomen v tem pravcu, da so okrepile Stalinovo pozicijo na škodo oficijelne komunistične stranke ter premaknile težišče moči od stranke na vladno birokracijo. Zlasti novi, od Stalina dekretirani poslanci, ki po večini niso obteženi z dosedanjim strankino šablono, bodo dosledno podpirali vlado proti stranki.

V Rusiji prihaja tako do veljave znani izrek romanopisca Tarasova - Rodionova, ki je označil rusko revolucijo za novelo h kapitalizmu, kakor je bila francoska revolucija novela h feudalizmu. Samo novela, osnove ostanjejo, v kolikor pa so bile v ognju revolucionarnega gneva pokončane, naj se restavrira. Prirodna pot — po revoluciji restavrira, da pride do veljave novela.

POOSTRITEV POLOŽAJA NA DALJNEM VZHODU

Japonski napad na ameriške in angleške ladje je izredno zapletel mednarodne odnose v vzhodni Aziji

London, 15. dec. Ves londonski tisk se obširno bavi s poslednjimi mednarodnimi incidenti na vodah Jangceja pri Hosijenu. Komentarji so izredno ostri, čeprav ne gredo do skrajnosti, da ne bi ovirali diplomatske akcije vlade. Listi predvsem navdušeno pozdravljajo ostre ukrepe ameriškega predsednika Roosevelta in vzajemni nastop londonske in washingtonske vlade proti Japoncem. V parlamentu se je včeraj nabralo nekaj novih interpelacij na zunanje ministrice Edena. Gotovo je, da so o incidentih na Jangceju podrobno razpravljali na današnji seji vlade, na kateri so bili po informacijah dobro poučeni krogovi sprejeti tudi konkretni sklepi, ki pa še niso bili objavljeni. Eden in ministrski predsednik Chamberlain sta imela še snovi celo vrsto razgovorov tudi s poslaniki vseh neposredno in posredno prizadetih držav.

Veliko pozornost je v Londonu izzval komunikacija o včerajšnjem razgovoru ameriškega predsednika Roosevelta z japonskim poslanikom, po katerem je Roosevelt izrazil željo, naj bi o njegovem protestu zaradi potopitve ameriške topničarke informirali japonskega cesarja, kar je splošno napravilo vtis, kakor da je Roosevelt pozval mikada na odgovor zaradi tega incidenta. Znano je, da se na Japonskem smatra mikado za sveto osebnost, ki je povsem izven vseh stvari, ki se tičejo države in sveta sploh, tako da ga pravno ne more poklicati na odgovor zaradi kakšne politične ali diplomatske afere tudi noben poglavar kakšne druge države. Sprito teza kaže, da bo Rooseveltov protest izzval silno reakcijo na Japonskem.

Poleg tega nastaja vprašanje stvarne odgovornosti. Znan je dvojni odgovor, ki ga je dal japonski polkovnik Hasimoto ameriškim mornariškim častnikom na njihovo vprašanje, zakaj je odredil obstreljevanje ameriške topničarke in petrolejskih ladij, ki jih je spremljala Sprva je Hasimoto dejal, da je odredil obstreljevanje v zmoti, ker ni spoznal ameriške vojne ladje, pozneje pa, da je prejel od višjega poveljstva nalog, naj s silo zadrži sleherni ladj. ki bi skušala pluti mimo Hosijena po Jangceju in naj se pri tem ne ozira na zastave na ladij.

Ne glede na to, kdo izmed japonskih višjih častnikov je izdal to povelje, je položaj zapleten tudi zaradi tega, ker je japonska vojska tudi v dobi miru povsem neodvisna od civilne vlade in razvija tudi svojo posebno politiko in akcijo. Prav zaradi tega je bilo tudi razumljivo, da Roosevelt ni mogel pozvati na odgovor neposredno japonske vlade, ki je sicer obžalovala incident, a se izgovarjala na vojsko, nogo je zahteval, da se njegov protest sporoči japonskemu cesarju.

Deset japonskih opravičil

London, 15. decembra. b. Vsi znaki kažejo, da incidenta z ameriško topničarko »Panay« ne bo mogoče tako zlepa spraviti s sveta. Snovi je zunanji minister Eden izjavil v spodnji zbornici med drugim: Britanska vlada hitro in z vso skrbnostjo proučuje položaj, ki je nastal zaradi napada japonskih ladij na nekatere britanske in druge ladje na Jangceju.

Angleški korak pri japonski vladi so podpre s posebno noto tudi Zedinjene države, ki zahtevajo takojšnja opravičila od najvišjih japonskih oblasti. Roosevelt je dal celo razumeti, da se mora opravičiti namram Ameriki sam japonski cesar.

Pozornost je tekom današnjega dne zbrala tudi nadalje poročila, da se je končno tudi nemška vlada odločila, da se zaradi incidentov na Jangceju pridruži protestu Anglije in Amerike.

Medtem se nadaljuje serija japonskih opravičil. Prvo opravičilo je japonski poslanik v Londonu izročil britanski vladi že v ponedeljek. Poslanik se je tedaj še izgovarjal, da japonska vlada se ni mogla pročitati vseh podrobnosti incidenta. Drugo opravičilo je bilo včeraj izročeno ameriški poslaniku v Tokiju. V njem japonska vlada že obljublja, da bo kaznovala vse krivice in da bo storila vse, da na naprej prepreči ponavljanje podobnih incidentov. V enakem smislu se je opravičila tudi napram drugim državam, ki so protestirale. Dosele je japonska vlada zaradi incidentov na Jangceju izročila skupno že 10 opravičil v posebnih notah poslanikom in preko njih prizadetim vladam.

Toda angleška in ameriška javnost s temi opravičili japonske vlade nista zadovoljni. Dejstvo je, da je bilo včeraj in ves dan danes zaznamovani izredno napetost med Japonsko in obema anglosakskima državama. To utegne seveda v kratkem imeti za posledico še tesnejše sodelovanje med Londonom in Washingtonom, ki sta že sedaj v stalnem telefonskem stiku.

Mikado ne bo odgovoril

Tokio, 15. dec. br. O ameriški protestni noti je danes razpravljali vrhovni vojaški svet, ki je ugotovil, da nanjo mikado zaradi svojega posebnega položaja, ki ga zavzema po japonski ustavi, po kateri ne

Mnogo je znamenj, da je Rusija na potu k restavraciji. Skorajšnja bodočnost bo morala pokazati, ali ta znamenja ne varajo.

more biti odgovoren za nobeno politično ali katerokoli drugo zadevo, ki se tiče Japonske ali kake druge države, ne more odgovoriti. O tem stališču odgovornih japonskih faktorjev je bil nemudoma obveščen tudi ameriški poslanik v Tokiju.

Obenem so japonske vojaške oblasti v Šanghaju svetovale poveljniku ameriškega vojnega brodograja na Daljnem vzhodu, naj se z vsem svojim brodograjskim umakne iz neposredne bližine bojišča. Le na tak način bi bilo še najlažje mogoče preprečiti sleherni novi incident.

Hullova nota tokijski vladi

New York, 15. dec. v. Državni tajnik Hull je poslal japonski vladi noto, v kateri zahteva poravnavo škode in opravičilo za potopitev ameriške topničarke »Panay«. Noto državnega tajnika zahteva razen tega tudi formalno zagotovilo, da se slični dogodki ne bodo več ponavljali. Hulova nota je pravzaprav izpopolnitev zahteve, ki jo je predsednik Roosevelt poslal glede poravnave škode osebnemu japonskemu cesarju. V Ameriki pričakujejo sedaj torej odgovor na noto predsednika Roosevelta, kakor tudi odgovor za noto državnega tajnika.

Tudi angleška nota že odposlana

London, 15. dec. g. Angleška nota japonski vladi je bila danes odposlana. V njej zahteva Anglija popolno zaščito in odškodnino za napade japonskih letalcev na angleške vojne ladje pri Nankingu, razen tega pa jamstvo za preprečitev sličnih incidentov, kakor tudi popolno zaščito za angleške državljane in angleško lastnino.

Vlada je danes razpravljala tudi o morebitnem ojačenju angleške mornarice v kitajskih vodah. O tem je poročal prvi lord admiralitete Duff Cooper. Angleška vlada je glede tega v tesnih stikih z vlado v Washingtonu, s francosko vlado in vladami angleških dominijonov.

V spodnji zbornici je Eden popoldne prečital besedilo angleške protestne note ter izbrno poročal o položaju na Daljnem vzhodu. Izjavil je med drugim, da je japonska vlada Angliji že o priliki prvega opravičila zaradi incidentov na Jangceju ponudila posebno odškodnino, vendar pa pri tem ni navedla zneska, ki ga je pripravljena plačati, niti roka, v katerem bi poravnala ta svoj dolg. Na interpelacije posameznih poslancev, ki so zahtevali ojačenje angleških vojnih sil na Daljnem vzhodu, je Eden dejal, da vlada vsekakor budno čuva angleške interese in da je pripravljena zavarovati jih tudi z novimi vojnimi silami, če bo treba.

Amerika ni zadovoljna z odgovorom Hirote

Washington, 15. dec. g. Kakor izjavljajo na odločitih mesih, pričakuje ameriška vlada iz Tokija formalni odgovor na protest predsednika Roosevelta. Ko je zunanji minister Hirota svojo noto odposlal, še preden je bil izročen Rooseveltov protest v Tokiju, je ameriška vlada ne smatra za odgovor na svoj protest. Kakor danes zatrjujejo, je ameriška vlada sklenila, da ne bo priznala začasne nove vlade kitajske republike v Pekingju.

Japonci bodo darovali Ameriki novo topničarko

Tokio, 15. dec. AA. Na vprašanje, kaj je novega v zvezi z zahtovo Roosevelta, da se mora mikado sam opravičiti za dogodek na reki Jangce, je zastopnik zunanje ministere odgovoril, da nima nikoli pravice izjavljati se o korakih mikada.

List »Nici Nici« objavlja poziv japonskega narodu za prostovoljne prispevke, s katerimi naj bi se zgradila natanko takšna ladja, kakršna je bila ameriška topničarka »Panay«, ki jo je potopilo japonsko letalo. Poziv pravi, da bo japonski narod ponudil topničarko ameriškiemu narodu v znak hvalečnosti za simpatije, ki jih ameriški narod kaže Japonski od začetka kitajsko-japonske vojne.

Vznemirjenje v angleški javnosti

London, 15. dec. AA. Japonska opravičila zaradi dogodkov na reki Jangce angleške javnosti niso pomirila. »Morningpost« piše, da japonska obljuba povračila škode nikogar ne more zadovoljiti. Anglija pričakuje, da bo japonsko vrhovno poveljstvo odpravilo polkovnika Hasimoto, ki je ukazal streljati na tuje ladje. Tudi za Japonsko bo dobro, če ukaže vsem, da morajo spoštovati nevtralnost drugih držav in njihovih pravice.

»Daily Telegraph« omenja izjavo princa Konoja, da pade Nankinga se ne pomeni konca vojne, in pravi, da tudi japonski poveljniki priznavajo, da Japonska še ni zmaga. Japonska ne bi smela izživati tujih vellesil v trenutku, ko se njene čete borijo v središču tuje države, kjer pa so še vedno komaj na pragu te države.

»News Chronicle« piše, da pomeni ameriška zahteva, naj se mikado opraviči, da bo vrhovni poveljnik moral prevzeti vso odgovornost za vse izpade svojih čet. Vernon Bartlett piše, da bo zaradi oddaljenosti težko izvesti komorsko demonstracijo proti Japonski, vendar pa ne moremo izključevati te možnosti, če bi se taki dogodki ponavljali.

»Times« piše, da je ameriška nota Japonski ostrejša kakor katerakoli nota, ki jo so

odposlale Zedinjene države, zadnja leta. V Washingtonu so prepričani, da bi bila v današnjem položaju samo beseda japonskega cesarja prave vrednosti.

Japonci o angleških načrtih

Tokio, 15. dec. AA. List »Jomiuri« priznava članek pod naslovom »Tretja faza kitajsko-japonske vojne in Velika Britanija«. V članku pravi, da stoji maršal Čangkašjek sedaj pred izbiro, ali naj se vda ali pa nadaljuje boj pod varstvom Velike Britanije. Vse kaže, da se je maršal odločil za drugo alternativo. Zato je razumljiva maršalova odločitev, da se ima Kanton čimprej utrditi. Japonska mora biti na straži pred Veliko Britanijo, ki bi jo rada izolirala. Velika Britanija upa, da bo Japonska v sedajšnji vojni, ki bo dolgo trajala, oslabela. Zato meni, da bo mogla razširiti svoj vpliv na Tihem morju, med tem pa mrzlično utrjuje Singapur.

Angleške pomorske sile v kitajskih vodah

London, 15. dec. AA. Angleško vojno brodograje v kitajskih vodah ima tri križarke, nošilec letal, en minonosce, 9 kontrapredov, 15 podmornic, eno vojno ladjo s potrebnimi, 14 vojnih ladij za rečno plovo in 5 vojnih ladij, ki eo v Sinkingu.

Japonske operacije po padcu Nankinga

Šanghaj, 15. dec. br. Japonci so včeraj v Nankingu uničili še poslednja gnezda kitajskih strojniških oddelkov, ki so se jim upirali v posameznih mestnih okrajih. Več mestnih okrajev je sicer pogorelo do tal, vendar pa so ostali glavni zgodovinski spomeniki in skoraj vse večje palače nepoškodovani.

Delbos v Pragi

Francoski zunanji minister je včeraj v zadnji etapi svojega potovanja prispel v čsl. prestolnico — Slovesen sprejem

Praga, 15. dec. b. Ze dva dni sem, vlasti pa od včeraj naprej je bila prestolnica Češkoslovaške odeta v francoske zastave. Ze včeraj je lahko vsakdo dobil vtis, da prihaja francoskega zunanje ministra vse prebivalstvo glavnega mesta republike in z njim vse prebivalstvo republike z vso priščnostjo. Kdor je včeraj napravil kratek sprehod po mestu, se je lahko na vsakem koraku prepričal, da bo Praga priredila Delbosu posebno svečan manifestativen sprejem, ki bo dolgo ostal v spominu vseh meščanov in vseh onih, ki so iz okolice in od daleč prihajali v prestolnico, da prisostvujejo manifestacijam za francosko republiko.

Vsi ti so že v svojih današnjih jutranjih izdajah prinesli dolge uvodnike in posebne članke, pisane v izredno toplu tonu, ne le na naslov ministra Delbosa in njegove misije v Pragi, temveč tudi na nesov Francije in njene zvestobe do vseh njenih zaveznikov v Evropi. Znani publicisti Ripka, podarja v »Lilovih Novinah«, da je Delbosova pot med francoske zaveznike pot med »bratje v službi Evrope« pri čemer se glede Češkoslovaške se posebej že takoj v uvodnih besedah sklicuje na izjavo pokojnega Louisa Barthouja pred tremi leti: »To ni le prijateljstvo, to je pravo bratstvo.

Ni manj topli niso pozdravi, ki jih na uvodnem mesu objavlja »Prager Tagblatt«, ki poudarja med drugim, da Delbos »ne prihaja le v imenu svoje države temveč tudi kot pooblaščen zastopnik Anglije«. »Prager Presse« navaja: Češkoslovaška pozdravlja v Delbosu prijatelja in zadržanega zaveznika države in pričakuje z mirom in zaupanjem tudi njegove prihodnje razgovore. Prepričana je, da bodo po londonskih posvetovalnih in uspešnih konferencah v Varšavi ter po poznanjih z našimi meščani antinimi prijatelji v Bukarešti in Beogradu tudi praska posvetovalnja pomenila važen doprinos k politični usmeritvi Češkoslovaške in Francije, ker bovo francoskega prijatelja pričela oziroma občutiti odločnosti in pripravljenosti republike, kakor tudi o njeni dobri volji, da z vsemi sredstvi pomaga pri naporih za ohranitev dobrih odnosov v sosedstvu, za mirno sodelovanje z vsemi državami ter za utrjevanje miru.

Več listi objavljajo nadalje izbrne podatke o Delbosovi osebnosti, o vsem njegovem delu za Francijo, Evropo in za splošni mir. »Prager Presse« objavlja ob tej priliki tudi poseben članek »Prezidenta dr. Beneša pod naslovom: »Dediščina francoske revolucije«.

Na poti skozi Pešto

Budimpešta, 15. decembra. Z beograjskim brzim vlakom je ob 6.05 prispel semkaj francoski zunanji minister Delbos, ki so ga na postaji sprejeli zastopnik zunanje ministra baron Apor, jugoslovanski, češkoslovaški in rumunski poslanik ter francoski poslanik Maugras. Delbos se je z vsemi navzočimi prisrčno pozdravil in imel nato kratek razgovor z baronom Aporjem. Ob 7.55 je vlak nadaljeval pot proti Pragi.

Prihod v Prago

Praga, 15. decembra. a. Ob 9.15 je francoski zunanji minister na obmejni postaji Sob stopil na češkoslovaška tla, kjer so ga pozdravili zastopniki krajevnih oblasti, francoski poslanik v Pragi de la Croix in zastopnik zunanje ministarstva dr. Černý. Na vseh postajah do Bratislave je množica

služi spomeniki in skoraj vse večje palače nepoškodovani.

Glavni del japonske vojske je Nanking že zapustil in pričel prodirati na obeh straneh Jangceja dalje proti zapadu. Na levem bregu reke je divizija japonske vojske davi zavzela mesto Jangču v neposredni bližini Čunkjanga, druga divizija, ki je pri Puokovu prešla na drugo stran reke, pa prodira sedaj vzdolž severne proge proti severu.

Tretja kolona se pomika na desnem bregu reke proti Tajpingu.

Pekinska vlada prevzela oblast

Peking, 15. dec. AA. Novo vlado v Pekingu, ki je dopoldne prevzela oblast, tvorijo osem članov in trije odbori. V izvršnem odboru je poleg predsednika še pet ministrov. Ostala dva odbora sta zakonodajni in sodni. Nova vlada poudarja v svoji izjavi, da bo spoštovala pridobljene pravice tujih držav in da je z nankinško vlado vsak hip pripravljena skleniti sporazum.

Berlin, 15. dec. AA. Imenovanje nove kitajske vlade v Pekingu ne bo vplivalo na stališče nemške vlade napram maršalu Čangkašjeku in njegovi vladi. Nemška vlada bo še naprej priznavala njegovo vlado kot zakonito in bo zato ostal veleposlanik dr. Trautmann še nadalje na svojem mestu.

Zunanja Mongolija proti Japonski

London, 15. dec. AA. »Daily Telegraph« poroča iz Hankova, da je general Campin, član vojaškega odbora Zunanje Mongolije, prispel v Hankov. Domneva, da bo razpravljal z maršalom Čangkašjekom o skupni akciji Zunanje Mongolije in Kitajske proti Japonski.

Utrjevanje Vladivostoka

Hankov, 15. dec. AA. List »Takunpao« poroča, da pripovedujejo potniki iz Rusije o narzlem utrjevanju Vladivostoka. Med drugim so zgradili tudi podzemsko letališče, ki lahko sprejme 150 letal, sploh pa pospešeno grajo podzemeljske utrdbe. Posadka je povečana in šteje sedaj 85.000 mož.

pozdravljala vlak z odličnim gostom s francoskimi zastavicami v rokah. Posebno slovesen bil sprejem v Bratislavi, kjer je bila postaja vsa okrašena s francoskimi in češkoslovaškimi zastavami. Po prihodu vlaka je godba odsvirala marseljsko, na kar je gosta pozdravil župan Korno, poudarjajoč francosko češkoslovaško zavezništvo. Delbos je v svojem govoru izrazil veselje, da prihaja v prijateljsko državo.

Ob 16.22 je vlak prispel v Prago, kjer je bil sprejem nenavadno slavnosten in prščen. Na Wilsonovi postaji so sprejeli Delbosa zunanji minister dr. Krofta, češkoslovaški poslanik v Parizu dr. Osuski, jugoslovanski in rumunski poslanik in Pragi, člani vlade, praški župan, mestni komendant general Vojčehovski in mnogo drugih uglednih osebnosti. Na peronu in na trgu pred kolodvorom je bilo zbranih več deset-tisoč ljudi. Postaja je bila okrašena s francoskimi in češkoslovaškimi zastavami, pred postajo pa so tvorili špalir Sokoli in češkoslovaški legionarji.

Delbos se je skupno z dr. Krofto odpravil po bogato okrašenih cestah prestolnice in med navdušenimi ovacijami prebivalstva v francosko poslaštvo, kjer bo tudi stanoval.

Delbos bo obiskal tudi Ankaro in Atene

Beograd, 15. dec. p. Listi poročajo, da bo francoski zunanji minister Delbos v kratkem obiskal tudi Ankaro in Atene. Verjetno je, da bo krenil na to pot ob koncu januarja ali v pričetku februarja.

Naš pakt z Italijo v rimskem senatu

Rim, 15. dec. br. Senat je na svoji današnji seji poleg drugega obravnaval tudi načrt zakona o prijateljskem paktu med Jugoslavijo in Italijo, ki je bil podpisan 25. marca v Beogradu. O zakonskem načrtu je poročal senator Peter Orsi, ki je poudaril, da so bili s tem sporazumom srečno urejeni vsi politični problemi med obema sosedama na Jadranu. Zanimali se je zunanjo ministru grafu Ciannu, da je znal v sorazmernem tako kratkem času urediti jugoslovensko-italijanske odnose in omogočiti s sosedo onstran Jadrana tudi razvoj tesnejših gospodarskih stikov. Senat je načrt zakona sprejel soglasno.

Anglija se naglo oborožuje

London, 15. dec. b. Na zborovanju londonskih industrijev je vojni minister Inskip izjavil včeraj med drugim:

Angleški oborožitveni program bo v nezmajljivem obsegu izvajal še štiri do pet let, vendar pa oborožitev še niti od daleč ni dosegla tempa, ki ga bo imela čez kakih 18 mesecev. Ni torej nobenega povišja za kako mračno zaskrbljenost. Proizvajanje industrije se bo še za štiri do petkrat povečalo, preden bo dosegla popolna kapaciteta, ki je potrebna za popolno izvedbo oborožitvenega programa. Vlada se sicer zaveda težko dohvale surovini, ki bi bile potrebne v primeru kake vojne, toda poudarja je že vse potrebne korake, da prepreči, če v mirnem času primene zalogo surovini.

Jugoslovenski trgovinski odnošaji z Italijo

Stalni gospodarski odbor bo na svojem bližnjem zasedanju v Beogradu razpravljaj o pomorskem prometu in italijanskih dobavah Jugoslaviji

Rim, 15. dec. k. Kakor poročajo italijanski listi, se bo v Beogradu v kratkem sestel stalni jugoslovensko-italijanski gospodarski odbor, ki je bil ustanovljen na osnovi določb trgovinskega sporazuma z dne 25. marca. Priprave za prihodnje zasedanje odbora so v Rimu, kakor tudi v Beogradu že v polnem teku. Na začetnem julijemskem zasedanju odbora so bili, kakor znano, doseženi nekateri sporazumi glede raznih prometnih olajšav, plačilnega sistema in nekaterih tehničnih problemov. Na tem zasedanju bo odbor razpravljaj v prvi vrsti o ureditvi pomorskega prometa med obema državama in kako naj bi se spravili v sklad trgovinskega prometa med Italijo na eni, ter Jugoslavijo, Avstrijo in Madžarsko na drugi strani.

Italijanski gospodarski krogi zatrjujejo, da se bodo gospodarski odnošaji med obema državama v okviru kompenzacijskega sistema razvili še v zelo širokem obsegu. Za Jugoslavijo so najvažnejša tržišča v Nemčiji, Italiji, Avstriji in Češkoslovaški. ki prevzemajo 80% vsega jugoslovenskega izvoza. Njihovi medsebojni trgovinski odnošaji so urejeni na osnovi klirinških sporazumov. Ostalih 20% jugoslovenskega izvoza prevzemajo razne druge države, ki

plačujejo jugoslovensko blago v svobodnem prometu z devizami. Jugoslavija bi se lahko odrekla izvozu v te države, če bi našla kupce drugod. S tem bi se lahko izognila tudi vsem spekulacijam z jugoslovensko valuto. Predvsem bi lahko javne upravne instance v Jugoslaviji krile vse svoje potrebe v omenjenih štirih državah na račun že doslej obstoječih aktivnih saldov jugoslovenske zunanje trgovine. Državna uprava, ki kontrolira trgovinski promet s temi državami, bi tako lahko vse svoje javne izdatke krila v tujini, ne da bi se dotaknila valutnih rezerv, niti omejila ekspanzije nacionalnega izvora.

V tem sistemu bi si lahko Italija, kakor ugotavljajo omenjeni krogi, zagotovila važno vlogo. Predvsem bi lahko prevzemala vse več jugoslovenskega blaga, kakor pa Avstrija in Češkoslovaška, oddajala pa Jugoslaviji poleg tekstilnih izdelkov in nekaterih tipičnih južnih kmetijskih pridelkov prervevne razne surovine, kakor žveplo, pa tudi industrijske izdelke, kakor avtomobile in kovinske izdelke. Dr. Stojadinović se je ob priliki svojega obiska v Milanu v tem smislu baš najbolj zanimal za italijansko industrijo motorjev.

»Slovenec« in volitve na univerzi

G. dr. Stanislav Žitko, odvetnik v Ljubljani, nam pošilja naslednji popravek: »Kot pravni zastopnik Katoliške akcije v Sloveniji Vas vlijudno pozivam, da z ozirom na članek, objavljen v »Jutru« z dne 3. 11. 1937 št. 256 na drugi strani, v tretji koloni zgoraj pod naslovom »Slovenec in volitve na univerzi«, objaviti do čl. 26. in 27. zakona o tisku v istem delu lista, s istimi črkami in pod istim naslovom najkasneje v dveh dneh sledeči popravek: »Neresnična je trditev, da je »Slovenec« glasilo Slovenske katoliške akcije, res pa je, da »Slovenec« ni glasilo Slovenske katoliške akcije.«

Dr. Žitko, I. r.

Beleške

Katoliška akcija pravi, da »Slovenec« ni njeno glasilo

Na drugem mestu objavljamo popravek, ki nam ga je poslal odvetnik dr. Žitko, pravni zastopnik slovenske katoliške akcije in, če se ne motimo, menda tudi njen predsednik. Popravek pravi, da ni res, da bi bil »Slovenec« glasilo katoliške akcije. Priznati moramo, da nas je ta popravek začudil. Saj so se »Slovenec«, »Slovenski dom« in še nekateri drugi njihovi listi ponovno sami postavljali, da pišejo v duhu katoliške akcije. Tudi z mnogih priznisk so jih direktno ali indirektno toplo priporočali vernikom kot katoliške liste. Ravno ta teden, ko so proglasili tako zvan »časopisni teden«, se to zopet godi po preminih cerkva. Ker duhovniki gotovo ne pridigajo stvari, ki ne bi bile v skladu s katoliško akcijo, je naše začudenje nad popravkom vodstva te cerkvene organizacije pač utemeljeno.

Izjave katoliške akcije si po vsem tem ne moremo razlagati drugače, kakor da so vsaj njeni voditelji videli, da na način pisanja »Slovenca«, zlasti njegovo spoštovanje resnice ter bližnjega časti in poštenja ni v skladu z načeli in nauki katoliške akcije. Nerazumljivo pa nam ostaja zato še vedno, kako morejo duhovniki kljub temu tako pritiskati na vernike, naj naročajo samo slovenecne liste, in kako morejo slikati za neodpušljivi greh, ako kdo čita ali celo naroča kakšno drugo listo, čeprav se ti pri svojem pisanju mnogo bolj ravna po naukih krščanske morale.

Višja in bolj plemenita ljubezen

Za sedanjí teden katoliškega časopisa je napisal daljši članek tudi organ Marijinih družb »Bogoljub«, ki razlaga svojim vernim čitateljem krščansko dolžnost razširjanja tiska iz Kopitarjeve ulice. Tako-le jih uči: »Višja in bolj plemenita ljubezen do bližnjega, ki se izraža v dejanjih za dušni blagor bližnjega. Naročati katoliške časopise, podpirati, širiti in priporočati jih, tako da jih boro tudi drugi in najdejo pravo pot skozi zmedo in zmoto današnjega časa, ko se laž tepe z resnico, to je najbolj plemenita ljubezen do bližnjega. Noben katoličan danes ne bo storil svoje krščanske dolžnosti v polni meri, če se nič ne udeležuje kot apostol pri razširjanju dobrega tiska.«

Do sedaj smo čuli vse drugačne in bolj globoke razlage bistva plemenite ljubezni do bližnjega. V nobenem katoliškem nismo zasledili tolačenja, da bi bilo razširjanje »Slovenca«, »Slovenskega gospodarja« in »Slovenskega doma«, pa »Domoljubca«, »Gorenjca« in drugih glasil JRZ, delo najbolj plemenite ljubezni do bližnjega. Kristus je napajal želje, nasečeval lačne, ozdravil bolne ter tolažil ponižane in razžaljene. Takratnim farizejem, ki so si lastili izključno pravico, govoriti v božjem imenu, pa je dejal, kakor stoji zapisano v sv. pismu: »Vi ste tisti, ki se delate pravilne pred ljudmi, a Bog pozna vašo srca; kajti, kar je med ljudmi visoko, je gnusno pred Bogom.« Dejal pa je tudi: »Moja hiša naj bo hiša molitve.«

Neprosto voljno priznanje

V nekem članku v katerem se danes ne moremo pobegniti bavit, je »Slovenec« ušlo zanj zelo nerodno priznanje. Napisal je namreč, da je šeststoletni režim bil »doba nočnega državnega konsolidiranja«, ko je Veliki kralj skušal »z močno roko pomiriti razhajajoče strankarske boje ter državo konsolidirati in zavarovati proti notranjim pretresljajem«. Morda ni očitno, ako »Slovenec« opozorimo da se je to vršilo na osnovi jugoslovenske narodne misli. Toda še zanimiveje je priznanje iz Kopitarjeve ulice, da je režim JNS očitno zavračal poskuse pravoslavne cerkve, da bi si v novi državni politiki pridobil kakršnokoli menodajni vpliv. Vlada je se ponudbe avstrijske pravoslavne odločila in od 1. 1931 do 1933. (borej ravno v času, ko sta bila v vladi gg. dr. Kramer in Pucelj) zavrnila nadaljevanje nevarne strankarske politike. Namesto reševanja medstrankarskih odnosov po receptu nove pravoslavne politike, je vlada po modri in očitni osebi iniciativi kralja Aleksandra izbrala drugo pot, namreč pot dogovora z vrhovno oblastjo katoliške cerkve...«

Če s to ugotovitvijo, ki seveda ni zrasla na »Slovenecem« domačem zelniku, temveč je potekla od avtorja, p. epada med najpovplivnejše osebe naše katoliške duhovščine, primerjamo besne namade in klevete istega lista na »protikatoliško« JNS in na politiko šeststoletnega režima, znova spoznamo, kako globoko je danes pri razpravi najvažnejših javnih vprašanj gotova gospoča zarezala.

Izvršeno naročilo

Kakor znano ima zagrebški starina »Obzorje« posebno misijo, da sistematično intrigira proti JNS. To je edino opravilo njegove eksistence in od tega siromak v glavnem tudi živi. Iz ustanovitve ljubljanske Akademije znanosti in umetnosti, ki se je baš iz svojega jugoslovenskega gledanja na razvoj našega naroda veselijo seveda tudi dr. Kramer in njegovi prijatelji, je napravil »Obzorje« politično afero, češ da je zopet enkrat jasno, da dr. Kramer ni pravi Jugosloven, ker bi sicer ne smel podpirati nove najvišje slovenske kulturne ustanove. V dejstvu da je pesnik Oton Zupančič prevzel celo soustanoviteljsko mesto vidi zagrebški intrigant nadaljnji dokaz, da jugoslovenski nacionalisti v Sloveniji niso iskreni. Dr. Kramer in njegovi tovariši imajo svojo jugoslovensko

Kaj je
»Bayer?«

Že 50 let proizvaja »Bayer« zdravila.

Od tega časa »Bayer« vztraja v borbi proti trpljenju človečanstva. Danes je »Bayer« svetovno podjetje, čigar glas sega na vse kontinente sveta.

Med mnogimi neogibno potrebnimi zdravili, ki so raznesla slavo firme »Bayer« je tudi Aspirin kot popularen preprati reumatizma, prehlajenja in bolečin. Aspirin je zadnjih 40 let v obliki tablet najbolj razširjeno zdravilo na svetu.

ASPIRIN
PROIZVOD ZAUPANJA!

Glas je registriran pod Šp. br. 751 od 17. avgusta 1937

Vera v boga Jana

»Sloveski Narod« je, kakor drugi naši listi, pozdravil ustanovitev »Akademije znanosti in umetnosti« v Ljubljani s člankom, v katerem je izrazil željo, naj bi nova najvišja slovenska kulturna institucija skupaj s hrvaško in srbsko posestirno v bodoče doprinesla svoj najbolj objektivni in najbolj avtoritativni delež k kulturnemu in duhovnemu zedinjenju Slovencev, Hrvatov in Srbov. Poudaril je potrebo, da vse tri akademije pokažejo jugoslovenskemu narodu duhovno vrednote, katere moramo vsi priznati in ki morajo biti glavna vsebina našega kulturnega življenja, ako hočemo, da bomo v kulturnem pogledu enakovredni kulturnemu svetu Evrope in da bomo izpolnili svoje jugoslovensko in človečansko poslanstvo.

V ta lepi pozdrav se je besno zaletel »Slovenec«, češ da »renegatski list iz Kraljeve ulice« o slovenski kulturi in o slovenski akademiji znanosti in umetnosti neče nič elati. »Sloveski Narod« je sicer poudarjal, da naj naša nova akademija ustvarja duhovne vrednote, ki jih bomo morali vsi priznati in je tako pravilno odredil slovenskemu kulturnemu stremeljenju pomen in vlogo v razvoju celokupnega našega naroda z zahtevo, po popolni enakovrednosti in enakopravnosti slovenskega kulturnega dela poleg avstrijskega in hrvaškega. In to imenuje »Slovenec« za izdajalske nazore, oni »Slovenec«, ki je službeni glasnik programa JRZ, po katerem je treba v duhu narodnega edinstva izenačiti razlike, ki nam jih je pustila v dedišči.

ne dolga in neenaka preteklost, in ki zmbetova »sintezo ustvarjajočih sil vseh delov jugoslovenskega naroda«. Res svojzvestna je slovenčevska morala!

Ša posebej »Slovenec« napada »Slovenski Narod« z očitkom, da novi akademiji ni privoščil slovenskega imena. Temu je treba samo dostaviti, da »Slovenec« našo najvišjo znanstveno institucijo imenuje z imenom, ki si ga sama ni dala. Ona se namreč očieli- nomanje »Akademija znanosti in umetnosti« v Ljubljani. Glasilo Kopitarjeve ulice naj se radi slovenskega primka obračunava z institucijo samo, ne pa z onimi, ki njeno ime pravilno navajajo. Še bolje bi bilo seveda in koristneje, če bi se organ JRZ v Ljubljani spustil v polemiko proti glavnemu glasilu svoje stranke in sedanjega režima, boograjskemu »Vremenu«, ki ustanovitev »Slovenske akademije« proglasa za delo stare gospode, ki vidi pred seboj s svojimi elabimi oimi samo opasnost in je prestrašeno pred razvojem v bodočnosti. »Vreme« napoveduje, da bodo dogodki šli preko vseh melih današnjih ljudi k polnemu »edinstvu«.

Mi bi iskreno želeli, da gospodje v svojih lastnih vstajah razčistijo pojme, preden se razračunavajo z drugimi, katerim imputirajo kot greh in zločin, kar stvarno mislijo in govorijo njihovi lastni voditelji in somišljeniki. »Slovenec« najnovejši doprinos k moralizmu in političnemu spoznavanju vere v boga Jana je kajpak koristen in interesanten.

Zanimivo predavanje o cestah

V torek zvečer je predaval ravnatelj TPD dr. Vinko Vrhunec v Ljubljanskem klubu o zanimivem vprašanju »Ceste nekdanj in sedaj«. Predavanje je otvoril klubov podpredsednik dr. Egon Stare, ki je pozdravil odlične poslušalce, med katerimi so bili tudi šef štaba dravske divizije polkovnik Mihajlovič, podpolkovnik Krečković, predsednik Avto-kluba Praprotnik, dr. Windischer, bivši podban dr. Pirkmajer in drugi.

Pravatelj je v najviše zanimivem obliki očetel razvoj cest od najstarejših časov pa do današnjih modernih avtomobilskih cest. Zanimivo je bilo posebno poglavje o nekdanjih rimskih cestah, ki so teklo po današnjem ozemlju naše države. Po obširnem zgodovinskem uvodu je prešel predavatelj na današnje načine gradnje modernih cest, ki so doživele svoj veliki preporod z motorizacijo našega prometa. Z bogatim statističnim materialom je predložil, koliko izdajo druge države danes za modernizacijo svojega cestnega omrežja.

Potrebno je dr. Vrhunec razpravljaj tudi o stanju naših cest, ki smo jih po svetovni vojni vse preveč zanemarili pri svoji investicijski politiki. Razvil je načrt za obnovo naših cest. Posebno zanimanje so vzbudila njegova izvajanja o potrebi modernizacije cestnega omrežja v Sloveniji, ki je prvenstveno navezana na trški promet, katerega pa si ne moremo misliti brez dobrih cest. Za modernizacijo vseh cest v Sloveniji je potrebno okoli 1.600 milijonov dinarjev.

ideologijo rezervirano samo za Hrvate, pravi »Obzorje«, in jih obenem proglasa za sovražnike hrvaških kulturnih ustanov, hrvaške znanosti in hrvaškega javnega življenja.

Seveda ne zasluži ta nesramnost nobene odgovora. Mi jo beležimo samo, ker služi »Obzorju« za uvod, da prikaže jugoslovenske nacionaliste na Hrvaškem, ki jih vodita gg. Demetović in dr. Angličević kot ljudi, ki so od svojih lastnih somišljenikov Srbov in Slovencev izdani in zapušteni, pa navzile temu »sistematično delujejo proti interesom lastnega naroda.« S to kleveto je »Obzorje« tokratno svoje naročilo opravil — do prihodnjici.

Mimogrede bodi rečeno, da je tudi »Obzorje« po vzoru »Slovenca« prekrstil »Akademijo znanosti in umetnosti« v Ljubljani v »Slovensko akademijo znanosti in umetnosti.«

Slovenska društva na pogrebu nadškofa Bauerja

V našem poročilu iz Zagreba o pogrebu blagopokojnega nadškofa dr. Bauerja je med drugim stalo, da sta se pogrebni svečanosti udeležili slovenski akademski društva Danica iz Zagreba in Slomšek iz Maribora. Akademsko kulturno društvo Danica v Zagrebu in Slomškovo prosvetno društvo v Zagrebu nas v skupnem dopisu opozarjata, da je bilo naše poročilo pomotno, ker sta se pogrebni svečanosti udeležili ti dve društvi, ne pa Danica iz Ljubljane in Slomšek iz Maribora.

Dva krasna uspeha naših fotoamaterjev

Ljubljana, 15. decembra. Ameriška revija »Camera Craft« v San Franciscu je letos razpisala mednarodno tekmovanje fotoamaterskih organizacij za 80 cm visok srebrni pokal. Tekmovanja so se udeležili največji klubi Amerike, Evrope in Azije, med njimi tudi Fotoklub Ljubljana. Ljubljana in ameriški Fort Dearborn Camera Club so bili takoj od začetka favoriti in obenem najostrejši konkurenti za nagrado. Končno sta oba prejela enako število točk, vsak po 45. Razsodišče je zato sklenilo kupiti še en, docela enak pokal in pokloniti prvi nagradi Ljubljani in Dearbornu. Zadnja številka revije »Camera Craft«, ki je grispela danes v Ljubljani, že prinaša sliko tega pokala z vgrajanim posvetilom ljubljanskemu Fotoklubu. Istosčasno prihaja vest o drugem lepem uspehu naših amaterjev. V natečaju dunajskega mesečnika »Die Galerie« je med 5500 konkurenti in 21.830 vposlanjinih deli prejel prvo nagrado za svojo sliko »Živi mozaik« ljubljane Marjan Pfeifer. Prejel je nagrado 250 šilinov. revija pa bo objavila sliko z obširnim komentarjem, v katerem po pohvalni kicjna originalnost Pfeiferjeve slike.

Železniška nesreča v Jasenovcu

Sisak, 15. dec. p. Na postaji Jasenovce se je pripetila danes huda železniška nesreča. Potniški vlak je zavozil v tovorni vlak, ki je vozil s postaje Stije vagoni tovornega in osem vovov potniškega vlaka je skočilo s tira. Strojevodja in kurjač tovornega vlaka sta bila smrtno nevarno ranjena. Prepeljali so ju v Sisak, kjer sta podlegla poškodbam. Promet na progi preko Jasenovca je bil prekinjen in usmerjen iz Zagreba preko Dugega sela in Novske proti Bosanskemu Brodu.

Iz vojnega geografskega zavoda

Beograd, 15. dec. p. Kakor je »Jutro« že poročalo, je bil dosedanjí načelnik vojnega geografskega inštituta v Beogradu general Stefan Bošković upokojen. Danes je izročil svoje poste nasledniku generalu Terziću. Ob tej priliki so bile razdeljene med gojence I. in II. tečaja višje šole vojnogeografskega inštituta tudi nagrade NJ. Vel. kralja. Dva najboljša gojenca obeh letnikov sta prejela zlati uri in sicer polkovnik Ivan Janić iz I. letnika in kapetan Dragotin Prosen iz II. letnika.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved: Prevladovalo bo oblačno v vsej kraljevini z dežjem in snegom na zahodu. Jasno bo v vzhodnih in južnih predelih. Košava bo v Podunavju še trajala.

Zagrebska: Nertalno, temperature bodo še nadalje padle.
Dunajska: Pretežno oblačno, ponekod padavine, po večini sneg.

Madagaskar, nova židovska obljubljena dežela

**Načrt za naselitev 25.000—35.000 židovskih rodbin iz
Poljske na francoskem otoku Madagaskarju**

Varšava, 15. decembra. n. Tukajšnji listi poročajo, da so o priliki obiska francoskega zunanjega ministra Yvona Delbosa v Varšavi razpravljali tudi o vprašanju naselitve židovskih rodbin iz Poljske na otoku Madagaskarju. Obstojta načrt, da bi na ta veliki francoski otok v južnoafriškem vodovju poslali 25.000 do 35.000 židovskih rodbin iz Poljske. Najbrže bo ustanovljena posebna emigracijska družba, ki jo bo financiral židovski kapital iz Amerike, Anglije in Francije.

Ze približno pred enim letom je poljska vlada posvetila svojo pozornost Madagaskarju Zaradi dobrohotnega stališča, ki ga je v tem pogledu zavzela francoska vlada, je poljska vlada dne 5. maja odposlala na Madagaskar posebno komisijo pod vodstvom majorja Mjeislava Lepeckega,

dolgoletnega osebnega adjutanta pokojnega maršala Pilsudskega. Komisija je bila na Madagaskarju 4 mesece in je proučevala na otoku vprašanje naseljevanja. Sredi oktobra je predložila poljskemu zunanjemu ministru obširno poročilo, pred kratkim pa je poselila tudi francoskega ministra za kolonije Mouteta, ki mu je izročila prepis svojega načrta, s katerim francoska vlada načelno soglašala.

Komisija je prišla do sklepa, da so obalni pasovi Madagaskarja za Evropce sicer prevroči in prevlažni, pač pa nudi notranjost otoka možnost za planaze kakava, sladkorne pese itd. Strokovnjaki upajo, da bi mogli odkupiti od domačinov 44.500, od francoske vlade pa 23.000 ha zemlje za poljske žide, ki bi se naselili na otoku.

Nj. V. kraljica Marija v Bukarešti

Bukarešta, 15. decembra. AA. Danes ob 11.55 se je pripeljala z dvornim vlakom v Bukarešto NJ. Vel. kraljica Marija v spremstvu adjutanta polkovnika Pogacnika. Na postaji Cotroceni so jo sprejeli nadvojvodinja Elena, princesa Elizabeta, predsednik vlade Tatarescu z ministroma Inculetom in Franasovicem, upravniki dvora Flondor, dvorne dame NJ. Vel. rumunske kraljice matere, jugoslovenski poslanik na rumunskem dvoru Dučić in osebje poslanstva.

Otvoritev železnice Koprivnica - Varaždin

Beograd, 15. decembra. a. Nova železnica proga Koprivnica-Varaždin bovečano otvorena in izročena prometu v četrtek 16. t. m. Danes ob 13. so se s posebnim vlakom odpeljali na slavnostno otvoritev proge prometni minister dr. Spaho ministri Vrbanić, Letica in dr. Krek, zastopnik vojnega ministra general Petrović, zastopnik generalnega štaba polkovnik Rakocić, predsednik senata dr. Mažuranić, guverner Narodne banke dr. Radosavljević, predsednik agencije Avala Stjepo Kobasica, pomočnik prometnega ministra Šneler, generalni direktor državnih železnic Naumović, več poslancev iz savske banovine in drugi, med njimi tudi povabljeni novinarji. Na koprivniški postaji go goste pozdravil župan Ključić. Nato bo govoril prometni minister dr. Spaho, potem bo pa novo progo posvetil nadškof dr. Alojzij Stepinac. Po simbolični svečani otvoritvi nove proge bo zalauska na železniški postaji, nato bo pa odpeljal posebni vlak z gosti v Varaždin. Tam bodo vlak slavnostno sprejeli. V Varaždinu bo imel pozdravni govor župan dr. Miljković. Nato bodo vsi povabljeni odšli na banket, ki ga priredi mestna občina.

Izid volitev v Rusiji

Moskva, 15. dec. w. Po poročilih osrednje volilne komisije, so bile volitve v vrhovne soviete d. 13. t. m. do polnoči v velikem zaključene. Izvoljeni poslanci so kandidati bloka komunistov in nadstrankarjev. Izmed 1143 izvoljenih poslancev je 855 komunistov in 288 nadstrankarjev. Med poslanci je 184 žensk.

Angleški poslanik pri predsedniku vlade

Beograd, 15. dec. AA. Predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović je sprejel v zunanjem ministertvu angleškega poslanika sira Ronalda Campbella.

Rumunsko odlikovanje predsednika skupščine

Beograd, 15. dec. p. Rumunski poslanik Viktor Cadere je obiskal danes predsednika narodne skupščine Stevana Cirčića in mu izročil red rumunsko-zvezlje I. stopnje, s katerim ga je odlikoval kralj Karol II.

Iz državne službe

Beograd, 15. dec. p. Pri politično-upravnem oddelku banke uprave v Ljubljani je napredoval Franc Hartman za tečnika v 7. pol. skupini. — Železniško-prometni uradnik Ciril Jerina je bil na lastno prošnjo preme-

Važni sklepi OUZD

Poročajo nam: V torek, 14. t. m. je bila seja samouprave Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani. Po sprejetih sklepih bo OUZD predlagal Osrednjemu uradu za zavarovanje delavcev naložitev večmilijonskega rezervnega sklada nezgodne zavarovalne panee v obliki investicijskih posiljil banovini, večjim občinam in drugim javnim zavarovalnim ustanovam za voljo graditve, oziroma izpolnitve javnih bolnic v dravski banovini. OUZD bo stopil v stik z vsemi temi ustanovami za voljo prilagoditve že začeti ali nameravanih akcij za izpolnitve bolnic tozadavnim načrtom in potrebam delavskega zavarovanja. S tem bo ustvarjena možnost za koristno naložitev zavarovalnih rezerv v svrhu izpolnitve zdravstvenih službe pri nas. Pričakovati je, da bo ta akcija uspešna, ker prihaja s strani izvršiteljev zavarovanja, ki so vsled svojih milijonskih letnih izdatkov na račun oskrbnin v javnih bolnicah najbolj poklicani in upravičeni, da zahtevajo čim prejšnjo odpravo obstoječih neznosnih zdravstvenih razmer.

Protituberkulozno skrbstvo, ki je tudi do sedaj v veliki meri slonelo na podpori delavskega zavarovanja, bo našlo v sklepu o izrednih podporah jetičnim bolnikom in njihovim svolecem primerno izpolnitev. Znesek 300.000 Din bo služil za zvišanje hranarine, odnosno polhranarine jetičnim zavarovancem in njihovim svolecem od sedanjih 2% do celera zneska zavarovane mezde. Na ta način bo zlasti pomagano svoicem onih zavarovancev, ki se zdravijo v zdraviliščih za pljučne bolezni in ki morajo večkrat prekiniti ta natučinkoviteljni način zdravljenja zaradi slabih gnotnih prilik žena in otrok. Tozadevni pravilnik urejuje način podeljevanja teh izrednih podpor in pogoje za njih dosego.

Eskontiranje kuponov državnih posojil pri DHB

Beograd, 15. decembra. AA. Državna hipotekarna banka eskontira kuponov vseh državnih in od države zajamčenih povojnih posojil, ki so jim obveznice ali založnice sposobne za promet na domačih borzah. Eskontna mera je 6%. Najnižji znesek kuponov, predloženih za eskont, je 500 Din. Kuponi, glaseči se na dolarje, se preračunajo v dinarje po zadnjem borznem tečaju. Izplačilni rok teh kuponov ne sme biti daljši od šest mesecev od dne eskontiranja. Kuponi z rokom od enega meseca do 15 dni se bodo eskontirali proti plačilu dvedestotne provizije (od kosmatega zneska) poleg rednih obresti. Kuponje je treba predložiti v seznamu s serijami in številkami za vsako vrsto posebej, ki ga podpiše predložitelj s polnim naslovom. Kuponje bodo eskontirali v centrali v Beogradu in vseh glavnih podružnicah ter v agencijah v Zemunu, Kragujevcu, Petrogradu, Bitolju in Cačku.

Irski zastopnik pri generalu Francu

Dublin, 15. dec. k. Predsednik Irske De Valera je snoči v irskem parlamentu izjavil, da je irska vlada navezala diplomatske stike z vlado generala Franca. V kratkem bo imenovala svojega posebnega diplomatskega agenta pri vladi v Burgozu, pa tudi njeno poslanstvo v republikanski Španiji, ki se je iz Madrida umaknilo v Barcelono, bo poslovalo še nadalje.

**BANČNO
KOM.
ZAVOD,
Maribor,
Aleksandrova 40**

kupi takoj in plača najbolje

HRANILNE KNJIŽICE

bank in hranilnic

VREDNOSTNE PAPIRJE:

3% obveznice, bone, srečke, delnice itd.

VALUTE vseh držav.

PRODAJA SREČK DRŽ. RAZR. LOTERIJE

Domače vesti

* Večer češkoslovaške kulture v Beogradu. Češkoslovaško-jugoslovenska liga v Beogradu je sklenila večkrat stopiti pred javnost s svojimi prireditvami. V torek zvečer je priredila v Kolarčevi ljudski univerzi večer češkoslovaške kulture, na katerem je predaval pisatelj Bartulović. Prireditve se je udeležil tudi češkoslovaški poslanik dr. Girs.

MRZLI DNEVI—

TOPLE ODEJE:

PRIMA FLANEL DIN 90.—
VOLNENE DIN 100.—
KAMELHAR DIN 250.—
280.—
SVILENE PRESITE DIN 290.—

F. KS. SOUVAN
MANUFAKTURA
MESTNI TRG 24

* Nove stipendije. Britanska federacija akademikov izobraženih žensk nudi za leto 1938/39 stipendijo 100 funtov šterlingov (okrog 21.500 din) za proučevanje katkega knjižnega ali drugega znanstvenega vprašanja. Pogoji: kandidatka mora stanovati v Crosby-Hallu, in mora doplačati približno 5.400 din za hrano in stanovanje. Stipendija je od oktobra do junija. Prijave je treba poslati do 15. januarja 1938. Osebe, ki imajo že kakšno mesto na univerzi, te stipendije ne morejo dobiti. Stipendija Karoline Spurgeon je za knjižne študije. Iznaša takisto okrog 21.500 din za šolsko leto 1938/39. Pogoji: kandidatka mora stanovati v Crosby-Hallu in doplačati 5.400 din. O stipendiji bo odločala britanska komisija do 1. aprila 1938. Prijave je treba poslati do 15. januarja. Stipendija teče od 15. oktobra 1938. Vse prijave je poslati ga. Zamboni-Vlažjeva, Beograd, Dobročina 39.

Večno šteti, greje
Lutz-peč iz tovarne Ljubljana VII.
* Novi šef-zdravnik OUZD v Ljubljani. Na torkovi seji ravnateljstva Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani je bil za novega šefa-zdravnika pri tem uradu imenovan g. dr. Ivan Drobnič, specialist za notranje bolezni in zdravnik-uradnik OUZD.
* Novi inženjerji elektrotehnike. Na zavodu za elektrotehniko univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani so bili diplomirani za inženjerje elektrotehnike gg. Adolf Sušteršič, Stane Slapšak oba iz Ljubljane in Metod Starman iz Sv. Treh Kraljev pri Zireh. Čestitamo!

Bodoče matere morajo skrbeti. da se izognejo vsaki lenivosti prebivali, posebno zapelj. z uporabo naravnih »Franz-Josefovih« grenčic. — »Franz-Josefova« voda se lahko pije in deluje v kratkem času brez neprijetnih pojavov.

Ugi. reg. B. št. 15. 485/30

* Prve docentke glasbene akademije v Beogradu. Nedavno so otvorili v Beogradu prvo glasbeno akademijo in središče glasbeno šolo. Glasbena akademija ima stopnjo vseučilišča. Na njej sta poleg rektorja in profesorjev zdaj tudi dve docentki, ki sta med našimi glasbenicami kot prvi dosegli to mesto. Docentka Jelica Kostić poučuje glasovir, docentka Marija Mihajlović pa violino.

* Treznostni teden, ki je bil napovedan za ta teden, od 12. do 19. decembra, se je prelozil na januar ali februar. Pozabili pa nani niso, marveč se bo vršil gotovo. Toliko v vednost onim, ki se za to zanimajo in vprašujejo, zakaj tega ni, ker so ga obetali. Saj je hvalavredno, če se nekateri toliko zanimajo za to, da si ga želijo in ga pogrešajo. Program je izdelan in gotovnik naprošeni. Le razstava še ni pripravljena. Vse, ki čutijo potrebo tega dela, prosimo, naj se je pripravijo, da bodo poprijeli, ker s tem tednom se ima pričeti novo, trajno, sistematično delo za streževanje naroda in njega moralno vzgojo!

* Ukinitve belgijskega konzulata v Sibenu. Po sklopu belgijske vlade je ukinitve belgijski konzulat v Sibenu in se njegovo področje priključiti belgijskemu konzulatu v Splitu. Dosedanji častni konzul Jadronja je dobil v priznanje 15-letnega delovanja visoko odlikovanje, odlikovana pa je bila tudi njegova soproga, ki je upravljala pri konzulatu tainiki posle.

* Kongres cionisti v Sarajevu. V Sarajevu zaseda kongres cionističnih židov Jugoslavije, pri katerem sodelujejo predstavniki vseh cionističnih skupin kakor tudi zastopniki vseh židovskih kulturnih in dobrodelnih društev. Na dnevnem redu kongresa so razna predavanja in poročila o položaju v Palestini.

* Pri zaprtju in motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravnih »Franz-Josefovih« grenčic.

* Ob zimskih večerih knjigo s polico. Katero? »Zgodbe brez groze«. Če je še nimate, jo naročite z dopisnico. Brošura 10 din, vezana 15 din. Založba »Cesta«, Ljubljana. Knafljeva 5.

* Rezervnim oficirjem javljamo, da se bo zbirale železniške legitimacije pri pododboru Udruga rezervnih oficirjev v Ljubljani v svrhu poštovanja pravice za polovično voznino v letu 1938. med uradnimi urami, ki so vsak tork in petek od 18. do 19. ur. Do 21. t. m. oddane železniške legitimacije se bodo vrstile v petek 24. t. m. Kdor ne more priti osebno, naj priloži 10 din za tako in noštno. Pododbor Ljubljana.

* Ker so nekateri telefonski naročniki prosili, da se jim dovoli šestmesečno in letno plačevanje telefonske naročnine, se obveščajo naročniki, da je bilo trimesečno plačevanje telefonske naročnine, veljavno od leta 1935., uvedeno v interesu naročnikov samih, zaradi lažjega plačevanja. To pa ne izključuje plačevanja šestmesečno ali letno naročnine. Vsak naročnik lahko po lastni volji plača naročnino za tri mesece ali za šest mesecev ali pa za vse leto naprej. Naročnino za dalj kakor tri mesece plačajo naročniki na isti način kakor za tri mesece. V krajih, kjer se lahko plača po čelovnik nakaznici, lahko dobe naročniki nakaznico pri telefonski centrali.

* Znanilke božičnih praznikov so naše Ciril Metodove razglednice. Zaradi svoje izvirne narodopisne motivike in ljudskih običajev so postale popularne in cenjene tudi izven naše domovine. Postale so zbirateljski predmet, a le redki ljubitelji imajo zbrane vse do sedaj objavljene slike. Po umetniški kakovosti daleč nadkričujejo slične tujzemске izdelke, po razpečevanju pa vrše idealno narodno obrambno delo. Na Ciril-Methodovih razglednicah pošiljajo vsi rodoljubni božična in novoletna včistila in pozdrave sorodnikom in prijateljem.

MATINEJA Z.K.D.

Divne laži Isa Miranda in F. Gravey
v velfilmu
NINE PETROVNE
(ZGODBA VELIKE LJUBEZNI.)

Danes ob 14.15 v Elitnem kinu MATICI
Cene od Din 2.50 do 6.50 Dopolnilni spored!

* Novi grobovi. V Senožetih pri St. Lambertu v Zasavju je umrl včeraj jutraj za pljučnico g. Jakob Vrtačnik, premožen posestnik in velik dobrotnik revežev. Pokopnik je bil vedno odločen nacionalist. Bil je med ustanovitelji Sokola v Zagorju, kjer je več let aktivno sodeloval. Pri pevskega zbora je bil do zadnjega navdušen pevec. Kot vzoren gospodar je več let sodeloval v odboru šentlambertske občine in je bil do smrti predsednik krajevnega šolskega odbora v St. Lambertu. Med vojno je bil v trdnjavi Przemyslu nakar je prešel z vso posadko v rusko ujetništvo. Tam je prebil več let, in ko se je vrnil, je prinesel s seboj kakšno bolezn. St. Lambert z okoliščino ga bo zelo pogrešal. V večnem počitku ga bodo spremlili jutri dopoldne. — V Kamniku je v tork popoldne umrl v visoki starosti 81 let g. Ivan Holcer, posestnik in dolgoletni delovodja »Keramike«. Zapustil je vdovo in pet že preskrbljenih otrok. Ves Kamnik je poznal vzornega poštenjaka, po poslovnih zvezah pa je bil znan tudi daleč po Jugoslaviji. Ko mu je bilo 30 let, se je začel posebno zanimati za keramiko in je v teku dolgoletnega življenja pomagal ustvariti mnogo lepega. Pogreb bo jutri ob pol 16. — V Kolovratu so pokopali v petek daleč na okrog znane in priljubljene posestnika Andreja Zupančiča, po domače Rožanca S pridnostjo si je ustvaril veliko domačijo in je zlasti v vojnem času založil v živili marsikatero lačno družino. Gojil je vzorno živino. Tudi trgovina z mesom mu je donosala lepe dohodke. Trgovino in gostilno je pred leti prepuštil edincu Rudolfu sam pa je dalje trgoval, dokler ga ni zadela kap, kateri je zdaj podlegel v 82. letu. — V soboto pa so v Zagorju pokopali 84-letnega posestnika Jurija Čebina iz Zavin. Več njegovih bratov je umrlo v enako visoki starosti. — V Ljubljani je umrla gospa Serafina Pošeh-eva. Pogreb ugodne gospo bo jutri iz Tyrseve ceste 17. — V ljubljanski bolnišnici je umrla gospa Marija Klandarjeva, soproga železniškega upokojenca. Pogreb bo jutri ob 14. — V Mariboru je umrla gospa Marija Zafredova. Pogreb bo jutri ob pol 16. Pokopnim blag spomin, žalujotim naše iskreno sožalje!

* Najstarejše pevsko društvo na vsem Balkanu je menda Srbsko pevsko društvo v Pančevu. Deluje že 100 let in se sedaj pripravlja na proslavo tega jubileja.

* Tobačna postaja v Smederevu, ki je največja taka postaja v vsej državi, je prešla doslej že 900.000 kg tobaka za eksport. Ta postaja je bila še nedavno dovršena in nameščena je v velikem petnaeststopenjnem sponju ob Dunavu. Kapaciteta postaje je okrog 3 in pol milijona kilogramov. Vse to baki, ki se prevzema v Smederevu, se eksportira v ČSR, Rumunijo, Poljsko in Nemčijo.

* V mostarski rudnik je vdrla voda. Kakor izlivi rek, v Ročni in Hercegovini tako se tam nevarne tudi podzemne vode. Kar se je redkokdaj zgodilo, se je zgodilo zdaj. Mostarski rudnik je ves pod vodo in le preko 600 delavcev brez zasluzka. Črna kr pa jo vodo not in dan, a zaradi novih pritožb ni mogoče urediti obrata.

* RIBJE OLJE sveže v drogeriji IVAN KANC-Nebojškić.

* »Zvončke, mladinski mesečnik, hoče in mora doseči vse kraje po širnem svetu, kjer žive naši izseljenčki, ki so tako željni domače besede iz daljne domovine. Prva (božična) številka 39. letnika »Zvončke« izide v soboto, 18. t. m. Starši, učitelji, naročite list za svojo dečo, domoljubi in mladoljubni, naročite »Zvončke« za našo izseljeniško mladež! Uprava »Zvončke« je v Ljubljani, Krakovski nasip št. 22. List naročite lahko tudi v Učiteljski tiskarni, Frančiškanska 6.

* Za božične praznike — s Putnikovim cenemim izletom v Trst in Gorico.

* Tovarna JOS. KALCH sprejema mehko in krpeljeno perilo v najlepšo izdelavo.

Zelo primerna
BOŽIČNA DARILA!

*
Največja izbira!
*

Oglejte si naše izložbe!

A. & E. SKABERNÉ
LJUBLJANA

* 45 kg špeha je izmaknil iz kolodvorske veže iz Poljčan nam poročajo S popoldanskim vlakom je dospelo v prtiljancem vozu 45 kg sveže svinjske slanin. Košara s špehom, ki je srečno prispela iz Rume, je bila namenjena konjskemu postajničniku Ker pa odhaja vlak za Konjice šele ob 19. sta delavca postavila košaro tačas v kolodvorsko vežo, z namenom da jo ob pravem času odpremita v prtiljan. Voz konjskega vlaka. Medtem ko sta šla delavca po drugih opravkih, se je neznanec, ki je bržčas kje skrit oprezoval za mastnim plenom, posluži prilike ter s košaro in špehom izginil kdo ve kam.

* Darilo Abadžanskega pevčnega zbora. V. Vel. kraljica Marija, v izloži Rojnovne trgovine na Aleksandrovi cesti je razstavljena lepo izdelana mapa, v kateri je na pergamentu posvetilo APZ svoji visoki pokroviteljici in pa slika zbora. Načrt je izdelal član APZ, gospod Jože Sikyta.

* VIII. simfonijni koncert Ljubljanske filharmonije bo jutri v Unionu, dirigiral bo svetovno znani dirigent dr. Hermann Scherchen. Po zmagovalni turneji po Italiji, ki jo je izvedel s svojim orkestrom »Musica viva«, je dobil povabilo za London, kjer bo 27. januarja dirigiral krstno izvedbo »Tre laudi« mladega italijanskega komponista Luigia Dallapiccola. Na programu petkovskega koncerta je Mozartova »Nočna serenada«, sijajna Brahmsova III. simfonija, ki bo v Ljubljani prvič izvajana z dirigentom Scherchenovskega slovesa. V drugem delu koncerta bo izvajana Svarova simfonija, ki jo pod taktirko gosta dirigenta, ki je mojster v podajanju in značaju moderne muzike, pokazala svojo tolačilno lezo. Istotako tudi Zebertov »Tek«. Pri koncertu zastopi vsi orkester filharmonije ki šteje 70 poklicnih godbenikov. Prodaja vstopnic je v kino Unionu. Cene so od 10 do 40 din.

* Pedagoški tečaj za starše na Viču. Drevi predava g. Maks Hočvar »Ali na meštansko ali na uredno šolo?« Predavanje bo ob 20. v telovadnici viške ljudske šole. Vstop prost.

* Filozofsko društvo priredi v soboto svoje drugo predavanje. Predaval bo pri primarij v pokou dr. Franc Derganc: Filozofija in medicina. Predavanje bo v soboto v mineraloškem institutu na univerzi ob 18. Vabljeni vsi, ki se zanimajo. Vstop prost.

* Društvo »Tabor«, Drevi ob 20.30 bo redni članski sestanek v kemični predavalnici realke. Predaval bo g. prof. Tone Oven o češkoslovaški državi. Predavanje bodo spremljale skoptične slike. Prijatelji društva vladno vabljeni.

* Poroča. V soboto, 11. t. m. sta se ob navzočnosti mnogostevnih znancev in prijateljev poročila v frančiškanski cerkvi v Ljubljani gđ. Majda Estova in g. dr. Stane Zajec. Za priči eta bila dr. Joža Bohinec iz šef zdravnika okrožnega urada dr. Ivan Drobnič. Bilo srečno!

* Pogreb pokojne gospe Justine Rojčeve bo danes ob 14. in ob pol 16. kakor je bilo v osmrtnici.

Neskočljivo ter vsak moment odstranjivo **KOLORIRANJE las** v vseh poljubnih nijansah po najnovejši metodi izvršuje čestni salon

JUD ALEKSANDER
Ljubljana, Kongresni trg 6
(poleg kino Matice)

* Za boljšo organizacijo vremenske poročevalske službe. V ponedeljek zvečer je bila v mali sejni dvorani Zbornice za TOI na pobudo Zveze za tujski promet anketa, ki so ji prisostvovali zastopniki banke, uprave, direkcije državnih železnic, poštne direkcije, tujskoprometnih in zimskoprometnih organizacij ter dnevnega tiska. V življani razpravi je vrsta govornikov očrtala slabe strani dosežanega načina vremenskega poročanja, ki je bilo v zimski sezoni pogostokrat v škodo tujskemu prometu, na koncu pa je bilo sprejeto naslednje uradno poročilo: Zveza za tujski promet v Ljubljani, tujskoprometna zveza v Mariboru, Slovensko planinsko društvo in Jugoslovnska zimskosportna zveza podajajo javnosti sledečo izjavo: Da se uvede v Sloveniji čim boljše poročevalna služba, so omenjene organizacije na svoji skupni dne 13. decembra 1937. doletila posebne poročevalce, o katerih verodostojnosti doslej ni bilo dvomiti. (Tu našteva izjavo vse v poštev prihajajoče zimskosportne postojanke v Sloveniji). Te organizacije bodo svoja vremenska poročila, urejena in kontrolirana s sodelovanjem meteorološkega inštituta univerze kralja Aleksandra, oddajale javnosti preko dnevnega časopisa in preko radija pod naslovom »Službena vremenska poročila«. Dnevno časopisje je naprošeno, da vsa ostala poročila, ki bi jih objavilo, objavi pod naslovom: »Privatna poročila«. Javnost se naproša, da blagovolji v vremenski službi sodelovati s tem, da javlja konkretne pripombe k eventualnim nepravilnim poročilom.

* Sezona večernih prireditev je v razmahu, prijazni so pred durni. Najboljše izbiro blaga za obliko in plašče ima trgovka A. & E. Skaberne na Mestnem trgu.

KINO UNION

Dobrotnik človeštva — Louis Pasteur

najboljše delo, ki je bilo prikazano na platnu v Ljubljani. Ne zamudite torej priložnosti si ga ogledati.

Splošno je priznano, da je film

Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri

* Docent dr. Matko bo danes predaval o arteriosklerozi. Današnje predavanje Prirodoslovnega društva o poapnjenosti našega žilja bo v dvorani Delavske zbornice ob 20. g. docent dr. Ivan Matko, šef internega oddelka splošne bolnišnice v Ljubljani, bo govoril o tej izredno pomembni temi. Arterioskleroza je vzrok raznim več ali manj reznim obolenjem na sru, črevesju, možganih itd. Večina srčnih in možganskih kapl ima izvor v arteriosklerotičnem obolenju krvnega žilja. Pa tudi različni starostni znaki, kakor pozabljenost težka hoja, revmatične bolečine, so v zvezi z arteriosklerozo, ki se more razviti do raznih škodljivosti. Svoje zdravje si moramo bistveno varovati če smo o tem predmetu točno poučeni. Predavanje bo spremljano s projekcijo raznih slik, ki se nanašajo na to zavratno bolezen, katere izvor pravzaprav še ni pojasnjen in tudi še nimamo v rokah zanesljivega sredstva v borbi proti arteriosklerozi. Ker vlada za predavanje izredno zanimanje obstajata, bo v veliki dvorani Delavske zbornice. Dvorana bo odprta že od 19.30 dalje.

* Akademski krajevni odbor Jadranske straze (AJS). Vse člane in članice vabi odbor na predavanje dr. Branka Alujevića o temi: Jadran — naš življenjski interes, ki bo v petek ob 20. v dvorani »Stogee, Pražakova ulica. Pridite vsi in točno! V petek in soboto od pol 12. do pol 13. morate poravnati svoje obveznosti blaginju in dobiti informacije za delovno-propagandni tabor v Primorju, pri tov. Bojzani Petriču v vratarjevi loži univerze Odbor.

* Podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva Ljubljana-Vi priredi danes ob 19. v šoli na Viču strokovno predavanje o vzgajanju in negi breskav. Govori višji sadjarski nadzorjak g. Štreklj.

* V vlakcu okraden. Zadnji čas so se začele na vlakih, ki vozijo v Ljubljano in iz nje, množiti žepne tatvine. Tako je nedavno v gorenjcu, ki odhaja ob 17.15 iz Ljubljane, izginila uradnik Kreštinaga zavoda Lovru Sušteršiču iz žepa zlata dvokrovnura z monogramom »L. Preis 1909« in drobna zlata verižica z obeskom v obliki kakor lašnik drobne broše. Ura z verižico je bila vredna 5000 din.

* Kakšno naj bo božično darilo, ki ustreza vsakomur v radost in veselje, Vas pa ne bo občitno brezcennost? Tivar oblike so edino darilo, ki v vsakega presenetljivo razveseli in je v trajen spomin. Soprogo daruje soprogi, soproga daruje soprogu in starši seveda svojim ljubljencem, otrokom. Dobili smo v to svrhu velikansko pošiljko moških oblik, ženskih suknj in damskih plaščev itd. Prekrasni moderni kroji visoke kakovostne vrednosti, po naših znanih nizkih cenah. Pridite, v Vašo korist Vam bo! V nedeljo 19. t. m. ves dan odprto. Tivar oblike: Anton Brumec, Ljubljana, Prešernova ul. 54 nasproti glavne pošte.

PREŽIVITE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SILVESTROVO V OPATJI (Abadžiji)

Palace Hotel-BELLEVUE.

Priredile se bodo velike zabave. — 3 dnevi polne penstje z vsemi izdatki Lit 180.—, informacije: Waggon Lits Cook, Zagreb, telefon 5775.

BOUVIER
VINO V STEKLENICAH
GORNJA RADGONA

KINO MATICA
TEL. 21-24

Danes poslednjič!

Vesela filmska komedija

Njena velika natura

(Unentschuldigte Stunde)

Hans Moser, Gusti Huber, Theo Lingner

Predstave danes ob: 16., 19.15 in 21.15 uri

* Čehi so svetovno znani mojstri, kar se tiče izdelave porcelana. Največjo zalogo porcelanskih izdelkov iz znamenitih tavnice v Horzenu Slavkova pri Karlovih Varih, ki so v okras vsaki hiši in v radost vsaki gospodinj, ima trgovka Kollmann na Mestnem trgu.

Ne odlašajte

na zadnji dan in si oglejte še danes nad

300 vrst

različnih najnovejših okrasov za božično drevo ter raznovrstne

JASLICE

katere dobite najceneje pri

foto turistu

Lojzu Šmucu

LJUBLJANA, Aleksandrova cesta 8

BREZOBVEZEN OGLED V TRGOVINI!

Praktično darilo: doze za puder, parfemi, kolikška vođa, manikire, necesere i. t. d. za čamo in gospoda v bogati izbiri in po zmeranih cenah v parfumeriji »Nada«, Ljubljana, Frančiškanska ulica.

* Tkalnica preprog »Mekas«, Subotica prde meseca januarja v Ljubljano, kjer bo imela dve veliki razstavi svojih dobroznanih, lepih preprog. Razstavljeni bodo originalni perzijski vzorci. Izdelava in cena sta brez konkurence. Trgovka prosi interese, naj odložijo svoje nakupe, dokler ne vidijo te imenitne razstave, o kateri bodo pravočasno obveščeni.

Iz Celja

* »Firmas«. Ljubljanska drama je v priporilu v torek zvečer v slabo zakurjenem celjskem gledališču Hemarjevo prijetno in učinkovito komedijo »Firmat« v izvršni režiji g. Cirila Debeveca in odlični zasedbi. G. Debevec je v vlogi knjigovodje Chylicka s svojstveno karakterizacijo, diletco in maško ustvaril mojstrski lik, ki bo ostal vsem gledalcem v spominu. Dvornice so bile tudi kreacije g. Mire Danilove (Otocka) in Nablocke (Jedreževska) ter g. Kralja (Brandt). Lepo so se v manjših vlogah uveljavili gg. Pianecki, Sanein, Sever, Plut in Prestanik. Omeniti je treba tudi krasne toalete g. Mire Danilove. Igra in igranci so dosegli velik uspeh. — R. P.

* V pravoslavni cerkvi bo v soboto 18. t. m. svečbeni ob 16., v nedeljo 19. t. m. na praznik sv. Nikole, pa liturgija ob 9.30.

* Dodelitev semenskega krompirja. Mestno poglavarstvo v Celju razglašajo: Banaka uprava bo razdelila med kmetovalce semenski krompir, priznan po Osebnosti komisiji za semenogojstvo. Ker so na razpolago še manjše količine semenskega krompirja, naj bodo kmetovalci prijavljeni pri naročilu zmerni. Ob naročilu se mora položiti ara in sicer 0.10 din za kg. Cena krompirja pa se bo gibala med 0.70 in 0.80 din za kg. Prijave se sprejemajo do 5. januarja ob sredah in sobotah v sobi št. 23 mestnega poglavarstva.

* Nesreča. Ko je 19-letni mesarski pomočnik Ivan Martinčič v Trbovljah valil v torek neki eod, ga je sod pritisnil k stenli in mu zlomil levo nogo pod kolonom. Zdravi se v bolnišnici.

KINO METROPOL — Danes »BELI ESKADRON«. Prekrasne scene iz bojne pohoda v sruu Afrike.

SOKOL

Uprava Sokola Vič sporoča svojem članstvu tužno vest, da je 11. decembra umrl v Sremski Kamenici naš dolgoletni in zvesti brat Ivan Gec, policijski nadstržnik. Dragoga pokojnika bomo položili na mrtvaški oder v Sokolskem domu, odkoder bo danes ob 15.30 pogreb na viško pokopališče. Uprava društva poziva vse svoje članstvo in naraščajo, da se pogreba draga brata Geca udeležijo polnoštevilo v civilni obleki z znakom. Zbirališče ob 15.15 pred Sokolskim domom. Pokojnega brata, ki je vedno in povsod pokazal svoje jugoslovnsko in sokolsko prepričanje, bomo ohranili v častnem spominu, užalosteni rodbini pa izrekamo odkritosrčno sožalje.

* Sokolsko društvo Medvede priredi drevi ob 20. v svojem domu predavanje »Koroška v sliki in besedi«. Predaval bo predavatelj ZKD g. dr. Felacher Julij.

Vremenska poročila

Dozdevno vreme v decembru po stoletnem koledarju

C. 16. Albina	oblačno krajevne padavine
P. 17. Lazar	
Ščip ob 19.52	
S. 18. Gracijan	
N. 19. Urban	deloma oblačno
P. 20. Makarij	
T. 21. Tomaž ap.	menjajoče oblačno
S. 22. Demetrij	precej mrzlo zimsko vreme
C. 23. Viktorija	
Zmagoslavja	

Poročilo Meteorološkega zavoda na univerzi

15. decembra	
Ljubljana 7. 750.3, 1.8. 93, 0, 10, dež in sneg,	17.4;
Maribor 7. 750.3, 2.0. 95, S2, 10, sneg, 4.0;	
Zagreb 7. 750.3, 4.0. 95, NNW3, 10, sneg in	dež, 7.0;
Beograd 7. 753.7, 7.0. 70, SE3, 6, dež in sneg,	1.0;
Sarajevo 7. 754.2, 6.0. 95, S6, 5, —, —;	
Skopje 7. 760.3, 0.0. 95, 0, 10, sneg, 4.0;	
Kumbar 7. 756.1, 14.0. 70, SE7, 10, —, —;	
Split 7. 751.2, 13.0. 70, SSE8, 10, dež, 9.0	
Rab 7. 748.2, 9.0. 90, —6, 10, dež, 9.0	
Temperature: Ljubljana 3.2, 1.0, Maribor	0.0, 1.0; Zagreb 5.0, 4.0; Beograd 9.0, 5.0
Sarajevo 7.0, 2.0; Skopje 8.0, —1.0; Kum	bar — 9.0; Split 12.0, 10.0; Rab — 6.0.

Iz Maribora

a— Koncert Akademskoga pevskega zbora ob priliki desetletnice bo 18. t. m. ob 20. v umetniški dvorani pod vodstvom Franceta Marolta. Izvajale se bodo slovenske narodne in umetne pesmi, izbrane iz stilnih koncertov, ki jih je zbor priredil tudi v Mariboru. Na njegovih koncertih, ki so bili vedno razprodani, se je polnoštevno zbirala publika, ki zna ceniti vrednost kulturnega delovanja tega zbora. Vstopnice so v prodaji pri Putniku na Grajskem trgu.

a— Sprememba gledališkega repertoarja. Danes v četrtek se ne uprizaro opere, a »Pod to goro zeleno«, kakor je bilo prvotno objavljeno, ker je vojaška godba zadržana, ampak šunderovski skeci »Lopovščine«. — »Noč v Kairu« je naslov prihodnjega operetnega predstavi. Ta opereta skladatelja Jeana Gilberta je imela že pred vojno velik uspeh.

a— Obvestilo! V nedeljo dne 19. decembra ostanjejo zaradi božičnih praznikov trgovine v mestu Mariboru več dan odprte. Družbenje trgovcev za mesto Maribor.

a— Radovedna poštarica. Mariborsko okrajno sodišče je včeraj dopoldne obsojilo 30-letno pogodbeno poštarico v Ivanjki Slavo Kociprovo na 6 mesecev zapora, pogojno za dobo 3 let, in sicer zaradi obtožbe državnega tožilstva, ker je od novembra 1935 do julija 1937 odpirala poveljstva pisma ki so bila naslovljena med drugim od bana dravske banovine na razne osebe v Ivanjki. Kociprova je pri razpravi odločno zanimala vsako krivdo.

a— Letaki. Pred mariborskim okrajnim sodiščem je bila včeraj dopoldne kazenska razprava proti 27-letnemu občinskemu tajniku Viktorju Ludviku in 33-letnemu zasebnemu uradniku Francu Novaku, ki ju je državni tožilec obtožil, da sta 19. oktobra v Ljutomeru trolita letake, v katerih se ostri kritizirala delovanja JRZ. Viktor Ludvik je bil obsojen na mesec dni zapora in 100 din denarne kazne, Franc Novak pa na 2 meseca in 200 din.

SPORT

še enkrat:

Občni zbor JNS

Kako bo po novem urejeno tekmovalstvo v ligi?

Nedeljski občni zbor jugoslovenskega nogometnega saveza, za katerega je bilo po naših novostih središči toliko priprav, je zdaj srečno pod roko. Dolge ure so govorili in kritizirali vsi možni delegati o dobrih in slabih straneh dela v savezu, na dolgo in široko so eni branili svoje postojanje, drugi pa pripravljali razpoloženja za opozicijo in prvekrat. Toda odločilo se je po večini, ki jih je bilo na eni strani mnogo več kakor na drugi. Dosedanja večina s predstavnik BSK na čelu je z veliko večino ostala odločujoča tudi za bodoče. Opozicija pa je šla domov s sklepom, da bo vztrajala dalje.

Za območje našega ljubljanskega nogometnega po saveza je situacija po tem nedeljskem zborovanju slej kot prej nespremenjena: sedanje vodstvo podsaveza se je pod vplivom svoječasni napadov in akcij zoper Ljubljano iz Zagreba takrat bolj oklenilo osrednje uprave JNS in je zato v pretekli sezoni živelo z njo v zadovoljivi harmoniji. Čeprav seveda vse ni bilo tako, kakor bi bili imeli radi... Kakor kaže, bo tako ostalo tudi v bodoče!

O važnejših sklepih, ki so bili v noči od nedelje na ponedeljek sprejeti glede letošnjih velikih tekmovalstev na zelenem polju, je treba podrobno omeniti še naslednje:

Število ligazskih klubov je bilo povečano od 10 na 12 toda tako, da se v bodoče štejevalo tek klubov ne sme povečavati razen z dvotretjinskim pristankom vseh klubov. 11 in 12 klub te konkurence bosta določena v kvalifikacijskih tekmah po posebnem načrtu za to priliko med prvaki podsavezov in zadnjeposlednjim klubom v sedanjih ligah. Zato je vsa država razdeljena na tri pasove, in sicer prvega z zagrebškim, ljubljanskim, splitskim in banjaluškim, drugega z osječkim, novosadskim, beogradskim, suptijskim in petrovarskim ter tretjega s kopljanskim, niškim, kragujevskim, sarajevskim in cetinskim podsavezom. Prvaki teh skupin pridejo v ligo, toda prvaki ene skupine podsavezov, iz katere bo deset klub sedanje lige, bo moral igrati dve kvalifikacijski tekmi za vstop.

Za bodoče bosta iz lige 12 klubov izpadla po dva kluba, zadnji avtomatsko, predzadnji pa po kvalifikacijskih tekmah. Za te tekme bo vsa država razdeljena na dva pasova in sicer v vzhodnega in zapadnega. Zmagovalci obeh pasov bodo igrali po dvojnem lokalnem sistemu dve finalni tekmi. Zmagovalec v teh tekmah bo avtomatsko prišel v ligo, preostali klub pa bo igral dve kvalifikacijski tekmi s predzadnjim klubom v ligi.

Na skupščini je bil slednjič precej na kratko odklonjen predlog, da se osnuje tekmovalstvo za jugoslovenski pokal, ker je premalo terminov in so tudi vremenske prilike za nogomet ponekod pri nas zelo elafne.

V nekaj vrstah

To nedeljo to v Zagrebu gostovalo odlično profesionalno nozometno moštvo Ferencvarosa iz Budimpešte, in sicer proti Haški. Tekma bo gotovo zelo zanimiva, ker je Ferencvaros trenutno najmočnejši klub na Madžarskem.

Tekma za zimski pokal, o katerih se je govorilo tudi o priliki občnega zbora JNS v Beogradu, se bodo po zadnjih dispozicijah morale začeti šele 2. januarja 1938. Ta odgoditev je spet v zvezi s tannanjem zagrebških klubov, češ da imajo ta mesec več termine zasjede. Informirani krogi zatrjujejo, da se bodo te tekme letos za vsako ceno izvedle nam pa se zdi, da se za tem večim odlaganjem skriva odgovoritev za daljšo dobo, morda cela za vsa sezono.

BSK bo na praznik 26. t. m. v Zagrebu igral z Gradanskim.

Maks Schmeling, bivši svetovni prvak v boksu, se je v New Yorku pomeril z Američanom Harryjem Thomasom in zmagal v 8. kolu s tehničnim knock-outom. Schmeling, ki se zdaj vrača v Nemčijo, prihaja očividno polni srca v staro formo.

Za propagando smučarstva priredi ministrstvo za telesno vzgojo 20 dnevni smučarski tečaj za smučarske učitelje nad Crenol. Kom pri Sarajevu in 20 dnevni ženski smučarski tečaj na Pokljuki v Sloveniji. Tečaja bosta začela 10. januarja 1938. Sprejelo bo po 30 kandidatov pod temile pogoji: kandidat ne sme biti mlajši od 18 let in

ne starejši od 30 let, kandidata pa ne mlajša od 16 in ne starejša od 26 let. 2) biti mora organiziran amučar, kar mora potrditi organizacija, katere član je. 3) obvladati mora smučarsko tehniko, kar se bo ugotovilo pri sprejemni skušnji z izvajanjem kristianije in telemarka. 4) prinesiti mora s seboj kompletno smučarsko opremo (smuče, oblačila). Potne stroške (3. razred brzega vlaka), stanovanje in hrano bo plačalo tečajnik ministristvo za telesno vzgojo.

Sokolske smučarske tekme bodo letos od 21. do 23. januarja 1938 na Palah in Jahorini. Članske tekme obsegajo naslednje točke: tek na 18 km za kombinacijo in posamezno ter skoke za kombinacijo in posamezno, dalje smuk na 4 km, smuške like ter patrolni tek na 10 km s streljanjem, za članice pa smuk na 2 km, smuški liki, tek na 6 km in stafeto 4 + 2 km. V okviru teh smučarskih tekem za prvenstvo SKJ bo tudi več smučarskih tekmovalcev za naraščaj.

Smučarska šola SK Ilirije v Planici priredi 16 dnevni smučarski tečaj z izletom v Dolomite (Corvara). Prihod v Planico 8. odn. 9. januarja dopoldne. Pričetek tečaja (3-6 dnevno vezbanje) 9. januarja. Odnod v Dolomite (Corvara) 15. januarja popoldne. Različni izleti in tu do 22. januarja. 23. januarja popoldne odhod iz Corvare. Zaključni dan v Planici 24. januar. Udeleženci naj obvladajo vsaj pluzne loke. Cena z odhodom in povratkom iz Ljubljane Din 1.790, iz Zagreba Din 1.915, iz Beograda Dan 2.050. Izlet v Dolomite se bo vršil le, če bo prijavitelj dovoljno število udeležencev. Vsa nadaljnja pojasnila daje in sprejema prijave Janez Bitenc, upravnik doma Ilirija v Planici. Interesente prosimo, da

pošljejo prijave čim prej. Zaključni dan je 4. januar.

SK Ilirija (upravljal odbor). Prva plenarna seja u. o. po občnem zboru bo drevi ob 20.30 v klubovem tajništvu, Šelenburgova ulica 7/II. Udeležba je za vse članne obvezna!

Seja uprave smučarske sekcije S. K. Ilirije bo drevi ob 18. v klubovem lokalu, ob 19. pa je važen sestanek članstva sekcije.

SK Ljubljana. Danes igramo na dva gola. Ligino in rezervno moštvo naj bosta na igrišču ob 14.30. Postave na običajnem mestu. Igramo ob vsakem vremenu.

SK Reka (smučarska sekcija) Drevi ob 20. bo v gostilni »Konzum«, Gilnce, Tržaška cesta članski sestanek in sekcijška seja. Zaradi skorajšnjih tekem na Kofcah je udeležba za vse članne obvezna. Opozorjamo članstvo, da bo razdelitev nagrad tekmovalcem v pretekli sezoni na družabnem večeru v soboto 18. t. m. v gostilni »pri Katrici« v Rožni dolini. Za članne udeležba obvezna, prijatelji kluba dobrodošli! Nacelnik.

Službena vremenska poročila

po stanju z dne 15. t. m.

Rateče-Planica: —1, oblačno, mirno, 8 novega snega na 60 podlage. Kranjska gora: 0, barometer miren, visoka megla, 50 južnega snega. Vršice: 100 južnega snega. Bistrica-Boh. jez.: 1, sneži, 24 južnega snega. Bled: sneži. Komna ob 10.: —4, oblačno, mirno, sneži, 30 suhega snega na 150 podlage.

Gospodarstvo

Zadružna šola razširjena

Zadružna šola v Ljubljani je bila ustanovljena kot prva šola te vrste v Evropi. Za štiridesetletnico svojega dela pri izobraževanju kmečkih zadružnih delavcev more ta ustanova z letošnjim šolskim letom zaznamovati lep napredek: pouk na njej se je razširil in sta sedaj uvedena dva tečaja, medtem ko je bil doslej samo eden.

Snov, ki jo je treba obdelati v tej šoli, je tako obširna, pa hkrati tako težka, da se je že dolgo čutila potreba po razširjenju pouka. Doselej je bil pouk vse preveč zgostjen. Hitro pridobljeno znanje brez ponavljanja in utrjevanja ni imelo trajne vrednosti. Zaradi tega je banska uprava predložila ministrstvu za kmetijstvo poročilo svojega zadružnega referenta, v katerem se predlaga razširjenje pouka na dva tečaja, in sicer tako, da bi se pouk na zadružni šoli v Ljubljani že v sol. l. 1937/38 razširil na dva tečaja. Pred nedavnim časom je minister za kmetijstvo predlog ugodno rešil z odredbo da se pouk razširi na dva tečaja. Istočasno je zvišal tudi podporo za šolo. Tako je omogočeno — ker je tudi banovina predvidela nekaj več sredstev za pomoč pri vzdrževanju učencev, da se bo poleg že tekočega prvega tečaja sred. januarja 1938. odprli tudi drugi tečaj, v katerega bodo mogli stopiti učenci, ki so v zadnjem času dovršili prvi tečaj na tej šoli. Letos bo pouk v II. tečaju trajal samo tri mesece (do Velike noči), prihodnje leto pa je upati, da bo podpora kmet. ministrstva in banske uprave omogočila popoln, pet mesecev trajajoč pouk v II. tečaju.

Učni načrt so zastopniki kmetijskega oddelka kralj banske uprave Zadružne šole. Zadružne zveze in Zveze slovenskih združ. se sestavili za oba tečaja V I. tečaju pridobljeno znanje se bo v II. tečaju temeljito ponovilo in se dopolnilo z nekaterimi predmeti, ki so za sedanje razmere posebno važni. V splošnem pa se bo dosedanja snov počasneje in obširneje obravnavala. Zeleti je, da bi ta koristna ustanova v bodoče rodila še lepše uspehe za dvig našega kmetijskega združništva, ki mora postati gospodarska hrbtnica našega naroda.

Gospodarske vesti

— Strokovni odbor za gozdne proizvode. Pred dvema mesecema je bil imenovan strokovni odbor pri odseku za gozdne proizvode Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine. Ta odbor pa se še ni sestel, in sicer na prošnjo predstavnikov lesnega gospodarstva, ki je zahtevalo, da se prej spremeni pravilnik o delovanju tega odbora. Na zasiedanju stalne delegacije lesnega gospodarstva, ki je bilo sredi preteklega meseca v Beogradu, so bili izneseni nedostaki tega pravilnika s stališča lesnega gospodarstva. Predstavniki državnih oblastev so obljubili, da bodo upoštevali želje lesnega gospodarstva. Tako je prišlo do ponovne skupne konference, na kateri je prišlo do sporazuma glede spremembe pravilnika. Spremenjena pravilnika je izvršena tako, da bo za izučeno osnovni princip državnne kontrole in obenem zahtevam lesnega gospodarstva. V prihodnjih dneh bo spremenjeni pravilnik potrjen in objavljen, nakar bo sklican strokovni odbor lesnega gospodarstva na prvo sejo.

— Spremembe pri Zadružni zvezi. Pri Zadružni zvezi v Ljubljani, r. z. o. z. o. je bil izbrisan član načelstva dr. Jakob Mohorič, namesto njega pa je prišel v načelstvo dr. Stanko Žitko, odvetnik v Ljubljani.

— Plenarna seja Centralne uprave zvez trgovskih združenj. Prihodnja plenarna seja Centralne uprave zvez trgovskih združenj se bo vršila v Banjaluki. Na tej seji bodo razpravljali o delovnem programu vsedržavnega trgovskega kongresa, ki bo prihodnje leto v Ljubljani.

— Pred novo uredbo o izvozu živine. V Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine pripravljajo načrt nove uredbe o izvozu živine. S to novo uredbo naj se jugoslovenski izvoz živine uredi tako, da bodo izvozniki čim bolj obvarovani pred negotovnostjo glede prodaje živine v inozemstvu in da se prepreči preplava inozemskih tržišč, kar neugodno vpliva na razvoj cen. Uredba bo posvečala tudi pozornost vprašanju kakovosti živine, ki se izvaža v inozemstvo, in sicer tako, da bo izvožena živina ustrezala zahtevam konsumentov na posameznih tržiščih. S to uredbo bo urejeno tudi vprašanje razdelitve kontingentov, ki je doslej med izvozniki povzročalo največ težko in nezadovoljstva.

— Pravilnik o banovinski trošarini na vino in žganje. »Službene novine« so včeraj objavile pravilnik o banovinski trošarini na vino in žganje, ki ga je izdal fi-

nančni minister na osnovi I. točke § 23. finančnega zakona ter 3. točke § 19 uredbe o izvajanju javnih del. Pravilnik ureja višino banovinske trošarine na vino in žganje, način plačevanja in kontrolo nad plačevanjem trošarine. Trošarina sme znašati na liter vina največ 1 Din. Vinski mošt se bo od 12. novembra dalje vsako leto smatral že za vino. Za liter šampanjca ali drugega penetečnega se vina bo treba plačati do 5 Din trošarine. Za liter vina uvoženega iz tujine bosta znašala državna in banovinska trošarina največ 2 Din. Za žganje sme znašati ban. trošarina največ 5 Din od vsake hektolitrske stopnje, za žganje, uvoženo iz tujine, pa bosta znašali državna in banovinska trošarina skupno 20 Din za vsako hektolitrsko stopnjo. Vino, ki vsebuje več kakor 18 stopenj alkohola, se smatra že za spirit in je treba zanj plačevati trošarino prav tako, kakor za druge alkoholne pijače z višjo stopnjo alkohola od hektolitrske stopnje. Trošarina na vino kakor tudi na žganje, narejeno iz kupljenih ali lastnih sirovin, se bo plačevala tedaj, ko se blago prodaja ali pa odstopi v svrhu neposredne potrošnje ali prodaje na drobno. Ostale odredbe pravilnika se nanašajo na način plačevanja trošarine ter na sankcije za primer raznih kazenskih prestopkov.

— Odprava prometnih nedostatkov pri izvozu. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine je naprosil gospodarske organizacije, da mu sporočijo želje in predloge za odpravo prometnih nedostatkov pri izvozu in za zboljšanje železniške manipulacije z izvoznim blagom.

— Dobave. Gradbeni oddelek direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do dne 17. t. m. ponudbe za dobavo raznih naplinskih tablic iz oinka s številčniki. Mestno poglavarstvo v Tuzli sprejema do 17. t. m. ponudbe za dobavo blaga za uniforme za gasilce. Tehniška komisija št. 1. na Vrhniki sprejema do 18. t. m. ponudbe za dobavo 500 kub. m jamekega lesa in 300 kub. m desk. Direkcija drž. rudnika in Kaknju sprejema do 22. t. m. ponudbe za dobavo železne pločevine ter krovičnih letajev. Stab mornarice kral. Jugoslavije v Zemunu sprejema do 21. t. m. ponudbe za dobavo raznega elektromateriala.

— Licitacije. Dne 16. t. m. v intendanturi štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za dobavo 60.000 kg zroba in 15.000 kg olja. Dne 18. t. m. bo v intendanturi štaba vrhanske divizijske oblasti v Banja Luki licitacija za dobavo raznih pišarniških in knjigovodskih potrebščin. Dne 28. t. m. bo pri dravski delavnici v Ljubljani licitacija za nabavo raznega lesa in lesk. Dne 30. t. m. bo pri ekonom. odd. direkcije drž. železnice v Beogradu licitacija za dobavo kovinskih zlitin.

— Zvišanje delniške glavnice Jugoslovske, Jugoslovske, jugoslovansko-česke tekstilna industrija d. d. v. Kranju, bo imela 29. t. m. izredni občni zbor, ki bo sklepal o predlogu upravnega sveta, da se zviša delniška glavnica in da se zaradi tega spremene družstvena pravila.

— Konkurz je razglašen o imovini Franca Bergantana, trgovca s špecerijo v Ljubljani Sv. Jakoba trg 6 (upravniki mase dr. Josip Krapež, odv. v Ljubljani: prijavitni rok do 14. januarja 1938, ugotovitveni narok 19. januarja).

— Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini dolžnika Ljudske tiskarne, d. d. v Mariboru, Sodna ulica 20 (poravnalni upravniki Cvetko Branko, odv. v Mariboru: poravnalni narok 24. januarja ob 10. prijavitni rok do 17. januarja), nadalje o imovini Antona Putriča, posestnika in trgovca s kurivom v Ljubljani, Dolenjska cesta (poravnalni upravniki dr. Ivo Lulik, odv. Ljubljani: poravnalni narok 8. januarja 9. prijavitni rok do 3. januarja) in o imovini Janka Spreitzerja, trgovca s špecerijo v Ljubljani, Galeva 5 (poravnalni upravniki dr. Josip Jaske, odv. v Ljubljani: poravnalni narok 20. januarja ob 9., prijavitni rok do 14. januarja).

Borze

15. decembra

Na ljubljanski borzi so se danes avstrijski šilingi trgovali nespremenjeno po 8.71. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8.70 in v angleških funtih po 238, medtem ko so se grški boni nudili po 27.50. Nemški kliringški čeki stanejo v Ljubljani, Beogradu in Zagrebu 14.00 (terminskih zaključkov v Zagrebu ni bilo).

Na zagrebškem učinknem tržišču se je vojna škoda pri slabi tendenci notirala 423—423.50 (v Beogradu je bil promet po 422). Do zaključkov pa je prišlo v 7% Blairovem posojilu po 84.25 do 84.50. (v Beogradu po 84.75—85). Promet je bil še v delnicah Oceanije po 450.

DEVIZE

Ljubljana. Amsterdam 2397.16—2411.76, Berlin 1736.03—1749.91, Bruselj 732.45—737.51, Curih 996.45—1003.52, London 215.01—217.07, New York 4276—4312.31, Pariz 146.02—147.46, Praga 151.43—152.54, Trst 225.74—228.83.

Curih. Beograd 10, Pariz 14.6750, London 21.6050, New York 432.375, Bruselj 73.50, Milan 22.73, Amsterdam 240.50, Berlin 174.40, Dunaj 80.35, Stockholm 111.35, Oslo 108.55, København 96.45, Praga 15.20, Varšava 84.80, Budimpešta 86.25, Atene 3.95, Bukarešta 3.25.

EKTE

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 423—423.50, 4% agrarne 55 den., 4% sevrne agrarne 54.50 den., 6% begluške 79 den., 6% dalm. agrarne 77 den., 7% stabiliz. 87.50—90. 7% invest. 95 den., 7% Drž. hip. banka 99 den., 7% Blair 84.25—84.50, 8% Blair 94—84.50; delnice: Narodna banka 7500 den., PAB 214 den., Trboveljska 200—220, Gutmann 50 den., Sečerača Osiyek 160—186, Dubrovačka 400 den., Oceanica 430—450, Jadranska 400 den.

Beograd. Vojna škoda 421—423 (422), za jan. 421.50—423 (422), 6% begluške 79.50—80, 6% dalm. agrarne 77.50—78, 7% Drž. hip. banka 99 den., 7% Blair 84.75—85 (84.75—85), 8% Blair 93.50—94.50 (94), Narodna banka 7500—7550 (7525), PAB 215 den.

Blagovna tržišča

2170

+ Chicago, 15. decembra. Začetni tečaji: pšenica: za dec. 95.875, za maj 92.75, za julij 87.25; koruza: za dec. 57.125, za maj 59, za julij 59.50.

+ Winnipeg, 15. decembra. Začetni tečaji: pšenica: za dec. 121.25, za maj 115.375.

+ Novosadska blagovna borza (11. t. m.). Tendence mirna. — Pšenica (78/79 kg): baška 175 — 177; baška eadja Tisa 177 — 179; ladja Begej 176 — 178; banatska 176 — 178; sremska 176 — 175; slavonska 176 — 177. Koruza: baška in sremska 104 — 106, banatska 101 — 102, baška nova, sušena 95 — 97. Oves: baški sremski in slavonski 122 — 124. Rž: baška 172 — 174. Ječmen: baški in sremski 63/64 kg 130 — 132.50. Moka: baška in sremska »Og« in »Ogg« 272.50 — 282.50, »2« 252.50 — 262.50, »3« 282.50 — 292.50, »4« 125 — 130. Otrobi: baški sremski in banatski v vrečah 90 — 95.

+ Budimpeštanska terminska borza (15. t. m.). Tendence stalna. Koruza: za maj 13.16—13.17.

BOMBA2

+ New York, 14. decembra. Tendence mirna. Zaključni tečaji: za dec. 8.12 (prejšnji dan 8.4), za maj 8.23 (8.14), za okt. 8.30 (8.24).

+ Liverpool, 14. decembra. Tendence stalna. Zaključni tečaji: dec. 4.58 (4.51), za maj 4.70 (4.63).

ZIVINA

+ Na torkov živinski sejmi v Mariboru je bilo prignanih 11 konj, 11 bikov, 130 volov, 418 krav in 12 telet, skupno 582 volov. Povprečne prodajne cene za kg žive teže so bile: debeli voli od 5 do 5.50 Din, poldebeli voli 4 do 4.50, plemenski voli 3.75 do 4.50, bikji za klanje 3.50 do 4.50, klavne krave debele 4 do 4.75, plemenske krave 3.40 do 3.90, krave za klobasarje 2.15 do 3.40, molzne krave 2.70 do 3.75, breje krave 3.10 do 3.70, mlada živina 4.10 do 5.50, teleta 5 do 7 Din. Prodanih je bilo 246 glav.

Lepa razstava slik v Celju

V Celju smo imeli od 26. novembra do 3. decembra izredno lepo razstavo portretov, cvetja in tihožitij. Priredila jo je kot umetnica dozdaj malo znana ga. Vera Fišer-Pristovškova. Razstava je zaslužila, da bi se zabeležila v vrsto posebnih kulturnih dogodkov in da bi spregovorili o nji nekdo izmed njih, ki so kot umetniki-slikarji za to poklicani. Toda do danes smo zaman čakali na to. Zdi pa se mi naravost greh, preiti molče preko te razstave, ki je — o tem sem se sama prepričala — nudila obiskovalcem nepričakovan užitek in so razstavljena dela ne samo v čast umetnici, temveč tudi mestu Celju.

Zato z veseljem izjavljam v svojem imenu mnogih, da smo bili prijetno iznenadeni in navdušeni, ko so nas mnogi znanci in znanke gledali s potrebo, kakor bi živel. Take umetnosti si želimo, ne one, o kateri sicer trdijo modernisti, da ima namen prikazati našo dušo, v resnici pa gledamo pred seboj mnogokrat spako, ki je podobna mnogobolj okorni leseni lutki nego živemu bitju. Ni samo denarna kriza vzrok, da novodobni slikarji tako malo prodajo in slikajo torej bolj sebi v zabavo. Mnogo bolj bo iskati vzroka v nasilnem potvarjanju narave v modernem slikarstvu. Naj se nam še tako očita nerazumevanje, pravičje za lepoto bo končno vendarle zmagal.

Kot žena sem vzradoščena nad dejstvom, da ima Celje v svoji sredi ženo umetnico, ki odgovarja po svojem ustvarjanju okusu pretežnega dela javnosti. Videli smo v Celju že več slikarskih razstav, ki jim je običajno sledila laskava strokovna ocena, dasi je niso vedno v polni meri zaslužile. Zato smo tem bolj opazili, da je molk, po tej krasni razstavi portretov, cvetja in tihožitij tendenciozen in se skriva za njim gotov namen. Zato sem hotela s temi vrsticami nekako opravičiti celjsko javnost, v kolikor spada med gledalce laike, in podariti, da je pričakovala pač strokovne ocene od strokovno naobrazanih umetnikov, ki jih imamo tudi v Celju nekoliko. Vsled tega se v podrobnosti nisem spuščala, temveč sem hotela poudariti v splošnem, da so nam umetnine zelo, zelo gale.

Iz Zagorja

— Za zaščitno ograjo pod Skalo na glavni cesti ob potoku Mediji, kjer se je pred nekaj leti razširila cesta in napravil hodnik za pešce, prosi vse občinstvo. Začasno je bila napravljena lesena ograja, ki pa je že nekaj tednov razbita. Kljub opozoritvi varnostnih organov ograja še ni popravljena in je zdaj tam hoja zaradi nasele vode zelo nevarna za otroke in tudi za odrasle. Javnost je prepričana, da bi cestni odbor lahko napravil predpisano varnostno ograjo, ker ima na razpolago denar.

Mož z dvema lobanjama

Skladatelj Haydn po smrti — Odprt grob in odrezana ter odnešena glava — Zločinčeva lobanja pri genijalnem pokojniku, prava pa v muzeju

Franc Jožef Haydn

Francoski cesarski grenadirji so imeli na Napoleonovo povelje častno stražo, ko so Jožefa Haydna 1. junija 1809. pokopali na Dunaju. Toda mojstrovim zemeljskim ostankom je bil določen samo pičel teden miru. Osem dni pozneje sta v neki deževni noči upravnik policijske jete Johann Peter in tajnik kneza Esterhazyja Josef Karl Rosenbaum ob prisotnosti dveh magistratnih uradnikov odprla grob in — odrezala Haydnovemu truplu glavo.

Ko so 15. junija istega leta imeli zadužnico za Haydna z Mozartovim Rekviemom, je bila lobanja že prekuhana in dobro prepirana. Peter in Rosenbaum, ki sta bila fanatična diletanta proslule Gallove lobanjske teorije, sta ugotovila, da je imel Haydn sedež svoje glasbene nadarjenosti natančno tam, kjer bi moral biti po Gallovih trditvah. Našla sta ob nosnici tudi tiste polipe, za katerimi je bil slaven glasbenik za svojega življenja toliko trpel. Rosenbaum je po »preiskavi« prevzel lobanjo in jo shranil v stekleni omari, ki je bila okrašena z liri in v kateri počiva še danes.

Teško delo

pri pranju Vam je sedaj zelo olajšano. — Namesto Vas pere sneznobelo

PERION

ki Vam prihrani trud in čas. — Uporabljajte ga!

Serum proti parkljevki in slinavki

Francoski list »La Croix« poroča iz Ecuadorja vest poljedelskega ministrstva v Ecuadorju znanstvenim akademijam v Franciji, Nemčiji, Angliji in Zedinjenim državam, da je odkrit serum proti parkljevki in slinavki. Cepivo ščiti živino po cepitvi vsaj leto dni proti imenovanim kužnim nadlogam.

Takšni tipi vznemirjajo svet

Madžar Koloman Rudai, ki je zasnoval atentat na Delbosa in generalnega guvernerja francoskega Alžira, Lebeauja. — Preden je mogel izvršiti peklenko nakano, so ga prijeli

Italija je zapustila Društvo narodov

Mussolini je oznanil to odločitev množici ljudstva s balkona palače Venezia

L. 1820. so v Železnem na čast vojvode Cambridgeskega predvajali Haydnovo »Stvarjenje«. Knez Esterhazy se je odločil, da bo dal na pobudo svojega visokega gosta Haydnovo truplo prepeljati v svojo knežjo rezidenco. V cerkvi v Železnem so pripravili grobnico, v kateri naj bi Haydn počival »poleg drugih zaslužnih uradnikov rodbine Esterhazy«. 30. oktobra so odprli Haydnovo prvo grobnico. V rakvi so našli pač dobro ohranjeno, oblečeno truplo — toda brez glave. Storičec so kmalu odkrili. Ker je grozilo, da pride do evropskega škandala, so se zadovoljili s tem, da je Rosenbaum izročil možko lobanjo iz svoje zbirke. Tako dopolnjeno truplo so v drugi svečano pokopali v Železnem.

Seveda pa Rosenbaumu se na misel ni prišlo, da bi se ločil od najdragocenejšega kosa svoje zbirke in je pravo lobanjo odrezal. Ni pa imel več poguma, da bi prepirat hranil v svojem stanovanju in ga je izročil svojemu pajdašu Petru, ki ga je hranil do svoje smrti 1839. A čeprav ga je jetniški upravitelj v svoji oporoki zapustil Družbi prijateljev glasbe, je njegova vdova lobanjo izročila zdravniku dr. Hallerju. S tem se pa čudna potovanja Haydnove

glave še niso končala. Dr. Haller jo je l. 1852. izročil slovitemu anatomu Karlu Rokitskemu, po smrti tega pa jo je zahteval anatomiški zavod dunajskega vseučilišča. Rokitskega sinovi so odklonili izročitev. Zmagali so v procesu, ki je temu sledil in so lobanjo odbržali do l. 1898. Šele potem se je izpolnila Petrova oporoka in je lobanja prešla v last Družbe prijateljev glasbe, ki jo ima še danes.

L. 1930. je sklenil knez Paul Esterhazy mojstrove zemeljske ostanke ob dvestoletnici njegovega rojstva prenesti v monumentalno novo grobnico. Ob tej priliki so ugotovili z vso točnostjo, da lobanja, ki so jo našli v prejšnji grobnici, ni prava in da je prava lobanja na Dunaju. Dve leti pozneje je bila grobnica pripravljena, knez je zaprosil, naj mu izročijo pravo lobanjo, kar so mu odklonili in zato je odločil, naj ostane truplo v stari grobnici, dokler bi ne mogli izvesti prenosa v celoti. Tako je ostalo Haydnovo okostje z nepristno lobanjo (ki je po vsej priliki lobanja kakšnega zločinca) poleg svojega mavzeja do danes hranjeno pravo lobanjo v muzeju. Moje stotri let po svoji smrti še ni našel svojega miru...

Truplo v jami razbojnikov

Američani kupujejo vilo »Mon plaisir« in hočejo iz nje napraviti »muzej groze« — Weidmann se pripravlja na božič...

Tridesetletna Jeannine Kellerjeva roj. Berst, šesta žrtev morilca Weidmanna

Pariz, 14. decembra.

Preiskava proti morilcu Weidmannu zajema čedalje večji obseg in javnost zasleduje odkritja z največjo napetostjo. Najnovejše priznanje zločinca, da je spravljal na drugi svet tudi Alžačanko Kellerjevo, je izzvalo v Parizu ogromno pozornost.

Morilec je ta zločin opisal zelo natančno, in sicer v navzočnosti advokata, ki ga bo zagovarjal pred sodiščem. Žensko je umoril dne 3. oktobra v Fontainebleauškem gozdu. Na tem zločinskem pohodu ga je spremljal Million. Weidmann se je seznanil s Kellerjevo na podlagi časopisnega inserata, s katerim je Kellerjeva iskala službo guvernante. Obljubil ji je takšno mesto ter napovedal, da jo bo z avtomobilom odpeljal k službodavcu. V Parizu sta sedla Million in Weidmann s Kellerjevo v avto, toda ne z namenom, da bi žensko odpeljala v službo, ampak z naklepom, da bi jo oropala. Weidmann vsaj pravi, da prvotno ni imel namena Kellerjevo umoriti. Iz strahu pred posledicami, ki bi se utegnile izcimiti iz napada, pa je sklenil, da bo tudi to svojo žrtev spravljal na drugi svet. Ta sklep je storil med vožnjo v Fontainebleau.

V bližini prijaznega gozdiča je Weidmann ustavil avtomobil ter izstopil in povabil žensko, naj se mu pridruži na kratkem izprehodu. Temu se je Kellerjeva rada odzvala. V gozdu jo je Weidmann ustrelil v tilnik. Z Millionom sta nato obrnila žepi mlade ločenke, a nista našla v njih

več nego sto frankov gotovine, še ta denar pa je imela Kellerjeva v novcih po 50 centimov. Plen sta si razdelila na polovico. Potem sta preiskala prtljago umorjenke in sta našla v ročni torbici ček za 1300 frankov. To vsoto je vnovčila Millionova ljubica Tricotova na podlagi ukradenih listin o istovetnosti. Po umoru je dovolil Weidmann, da si je Tricotova prisvojila prstan z diamantom, ki ga je nosila žrtev na roki.

V Weidmannovem stanovanju so našli precej ženske spodnje obleke z značko »Jaine«. Kakor so ugotovili detektivji, je bilo to perilo iz prtljage nesrečne Kellerjeve. Kosi perila z imenom »Sophie« pa so pripadali materi Kellerjeve in si jih je morilec takisto pridržal. Truplo guvernante so našli res v Fontainebleauškem gozdu, in sicer v neki jami, ki je poldrugi kilometer oddaljena od naselja Barbisson. To jama imenujejo domačini »jama razbojnikov«.

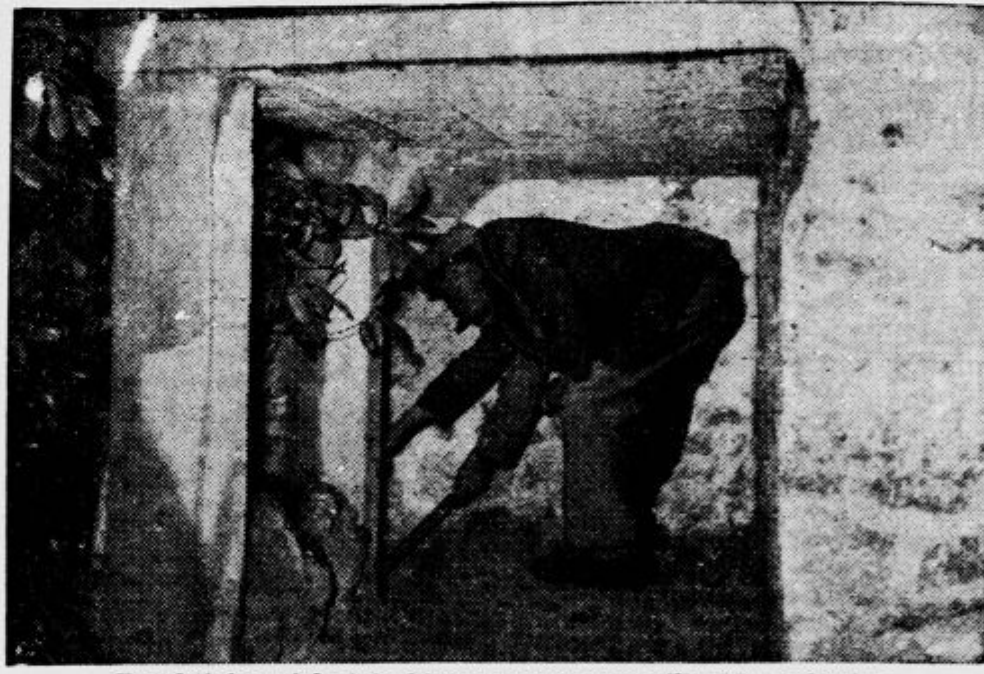
Tok preiskave proti množicnemu morilcu štirih moških in dveh žensk kaže, da je bil Weidmann v stikih tudi s trgovci, ki so prodajali žene in dekleta v prekomorske dežele. Mogoče ima v zvezi s tem na vesti še kakšno žrtev.

V stanovanju morilca je policija odkrila na kupe mask, lasulj, brad in vsakovrstnih kostumov, ki so rabili zločincu za ma-

skiranje na njegovih roparskih pohodih. Weidmann se je najbrže pečal tudi s prodajanjem mamil. Pariška policija se je morala z vso silo upreti spekulantom, ki so hoteli te dni kupiti vilo »Mon plaisir« in napraviti iz nje muzej groze, kamor bi imeli ljudje dostop proti plačilu. Značilno je, da se je v zvezi z razkritji v Weidmannovi aferi silno razpasla kupčija z razglednicami, ki predstavljajo morilca, njegov dom, njegove prijatelje in znance, žrtev itd. Ljudje so si že doslej nagrabili vse polno »spominkov« na pariškega Landruja iz Frankfurta.

Pariško policijsko ravnanje prejema sprčo razkritij vsak dan kupe pisem, v katerih ji sporočajo ljudje, da je izginil ta ali oni, ki so ga poznali Psihoza mase! Vse zločine bi zdaj radi naprtili Weidmannu! Vendar pa preiskovalni organi ne jemljejo teh ovadb preveč resno. Policija pa le raziskuje zelo natančno, kam je izginil ruski emigrant Markov ter šofer Douillard. Oba sta bila umorjena na sličen način, kakor Weidmannove žrtev.

Weidmann sedi čisto mirno v celici, opisuje svoje zločine in izgotavlja igrice za božič, ki si ga pač ni predstavljal v takšnem ozračju.

Detektivji raziskujejo kletne prostore v vili »Mon plaisir«

Usoda slovitega letalca

Zadnja pošta Kingforda Smitha — Počasna in strašna smrt v valovih

Iz Londona poročajo, da je neki šetalec ob obali Newton Beacha v Indiji našel steklenično pošto. Previdno jo je potegnil iz vode in jo odprl. V steklenici je našel listek, na katerem jebral z zbledelo pisavo napisano sporočilo:

»Pomagajte! Letalo Kingforda-Smitha plove še vedno po morju. To je moje zadnje upanje. 29. 11. 1935.«

Besedi »Pomagajte« in »Kingford-Smith« sta bili napisani z velikimi črkami. Bil je to očitno zadnji papir in zadnje črnilo, ki sta bila letalcu na razpolago. Pisava izvirja nedvomno od slavnega letalca, kaže pa da je bil tedaj, ko je pisal, že zelo slaboten.

Najdba pomeni zadnje znamenje letalske katastrofe, ki je pred dvema letoma razburjala svet. Dne 8. novembra 1935. je

zapustil letalec s svojim svetovno znanim letalom »Južni križ« mesto Allahabad v Indiji, da opravi zadnje etape svojega poskusa in doseže na progi Anglija—Avstralija nov rekord. Dne 15. novembra je že dvajset letal iskalo njegovih sledov. Sedem držav se je udeleževalo tega iskanja, ki pa je ostalo jalovo. Dne 25. novembra so iskanje ustavili, ker so menili, da je letalec že mrtev. Kakor pa je razvidno iz pravkar najdenega listka, bi ga bilo še mogoče rešiti, saj je nosilo njegov stroj še 29. novembra po morju in je letalec sam upel, da ga najdejo. Potem je sledila počasna in strašna smrt. V maju letošnjega leta so nasledili kosti njegovega letala na majhen otok v bližini Burme, sedaj pa je steklenica z listkom prinesla zadnjo, tragično vest o letalčevi usodi...

Smrt pariške vedeževalke

Madame de Thèbes je umrla v 77. letu svoje dobe

V Fontainebleauju je umrla v starosti 77 let najbolj znana vedeževalka na svetu, madame de Thèbes. Njeno pravo deklasično ime je bilo prav za prav Šarlota Evgenija Naudova.

Že v mladih letih je zaslovela s svojimi »nadnaravnimi darovi«. Vedeževanja splošno sploh ni uganjala. Šele ko je obdvovala, si je začela s svojimi prerokovanji služiti denar. Bilo je to neposredno pred svetovno vojno.

Takrat se je v njeni neznatni hiši v pariški ulici zbiral mednarodni svet. Državniki, finančniki, igralci in člani družbe. Vsi ti so prihajali k njej, da bi o svoji

bodočnosti kaj zvedeli. Madame de Thèbes je znala, kako naj se obda s posebnim nimbom. Omislila si je posebno tajništvo, ki je določalo samo vrstni red njenih obiskov. Pogostoma je svoje seje odpovedovala v zadnji minuti, češ da je nerazpoložena.

Vse te malenkosti so pripomogle mnogo k temu, da so praznoverni ljudje smatrali naravnost za odkloknje, če so prišli do nje. V vojni je napovedovala seveda zmago svoje domovine. V zadnjih letih je začela njena slava počasi bledeti. Na zadnje so jo obiskovali le še zvesti pristaši iz nekdanih dni.

Lindbergh zopet v Ameriki

Policija straži noč in dan hišo letalčeve tašče — Skrivnostna vožnja na prekomorniku »Prezident Harding«

Niti Američani sami niso te dni opazili, da se je sloviti letalec Lindbergh s svojo ženo nenadno vrnil v Ameriko. To ni sicer nič čudnega, kajti Lindberghova sta o svojem potovanju čez veliko lužo previdno molčala in ko sta se izkrcala, sta uporabila mostiček tretjega razreda ter sta se dala prenesti s tovornim dvigalom na kopno. Tam ju je čakal avto, ki ju je popeljal nemudoma do matere ge. Lindberghove v Englewood, kjer bosta zakonca prebila božične praznike.

Hišo v Englewoodu straži sedaj neprestano močna četa policistov. Nekemu prijatelju je Charles Lindbergh izjavil, da vidi v Ameriki slej kakor prej svojo domovino in da nima nobenega namena, da bi se smatral za pregnanega. Razen tega dobiva spet počasi zaupanje v ameriško pobijanje gangsterstva, od kar so g-meni (posebni policisti) v Washingtonu in čete newyorškega župana La Guardie dosegle velike uspehe.

Podpredsednik družbe, katere parnik »President Harding« je letalec uporabil za povratek domov, je sam skrbel za to, da ni zvedel nihče ničesar o tem, da si je Lindbergh na tem parniku rezerviral kabine. Ko je letalec stopil na krov, je imel modre naočnike in je skrival obraz v ovrtnik suknje. Prvič v svojem življenju je imel tudi klobuk na glavi.

Med potjo pa ni preveč pazil na svoj incognito, pogostoma je bil v družbi lahijskih častnikov in potnikov. Le plesnih

Letalec Charles Lindbergh

prireditve in kinematografskih predstav se ni udeleževal. Obedoval je vedno v družbi kapitana Jamesa Roberta, ki podčrtava sedaj skromnost in ljubeznivost svojega slovitega potnika. Poskrbeli pa so seveda za to, da ni nobena brezlična brzojavka sporočila svetu, da se Lindbergh vozi v domovino. Njegova žena je imela tedaj, ko je izstopila, na sebi preprosto črno obleko in črn klobuk.

Japonski poslanik potuje po Evropi

Da bi opravičila cilje svoje imperijalistične politike, je japonska vlada poslala v Evropo na politično potovanje posebnega poslanika, vikonta Išija, ki je te dni prispel v Pariz

Nov italijanski letalski rekord

Lahko italijansko bombno letalo je pod vodstvom inž. Furija Miclota na progi 1000 km prekosilo dosedanje svetovne rekorde za neobtežena letala in za letala s 500 ter 1000 kg koristne teže. To progo je opravilo v manj nego dveh urah in s povprečno brzi 525 km.

Julij Cezar v fraku

V Mercury Theatre v New Yorku so uprizorili te dni Shakespearovega »Julija Cezarja« kakor svojočasno »Hamleta« tako rekoč v fraku. Igralci niso nosili rimskih oblačil, temveč moderne obleke in uniforme. Kulisa za to predstavo sploh niso uporabili, tem več pa svetlobnih efektov. Ali je bila uprizoritev zato kaj boljša nego običajne, o tem listi molče.

Mackensenu je že 88 let

Nemški generalfeldmaršal von Mackensen je obhajal te dni ra svojem imenu Falkenwaldu pri Stettinu 88 letnico rojstva. Stari vojak je navzlic visoki starosti pri najboljšem telesnem zdravju in je tudi duševno popolnoma čil.

A NEKDOTA

Retif de la Bretonne, pisatelj številnih erotičnih romanov iz galantne dobe, je dejal nekoč avtorju »Metromanije« Pironu: »Čudno se mi zdi, da je moj zadnji roman v mesecu dni dosegel štiri naklade, vaše »Metromanije« pa niso v enem letu prodali niti prve naklade!«

»Temu se nič ne čudim,« je dejal Piron. »Saj ljudje pojedo na leto vendar dosti več želoda nego aranasov.«

VSAK DAN ENA

»Kaj resno misliš, da se genijalnost podeduje?«

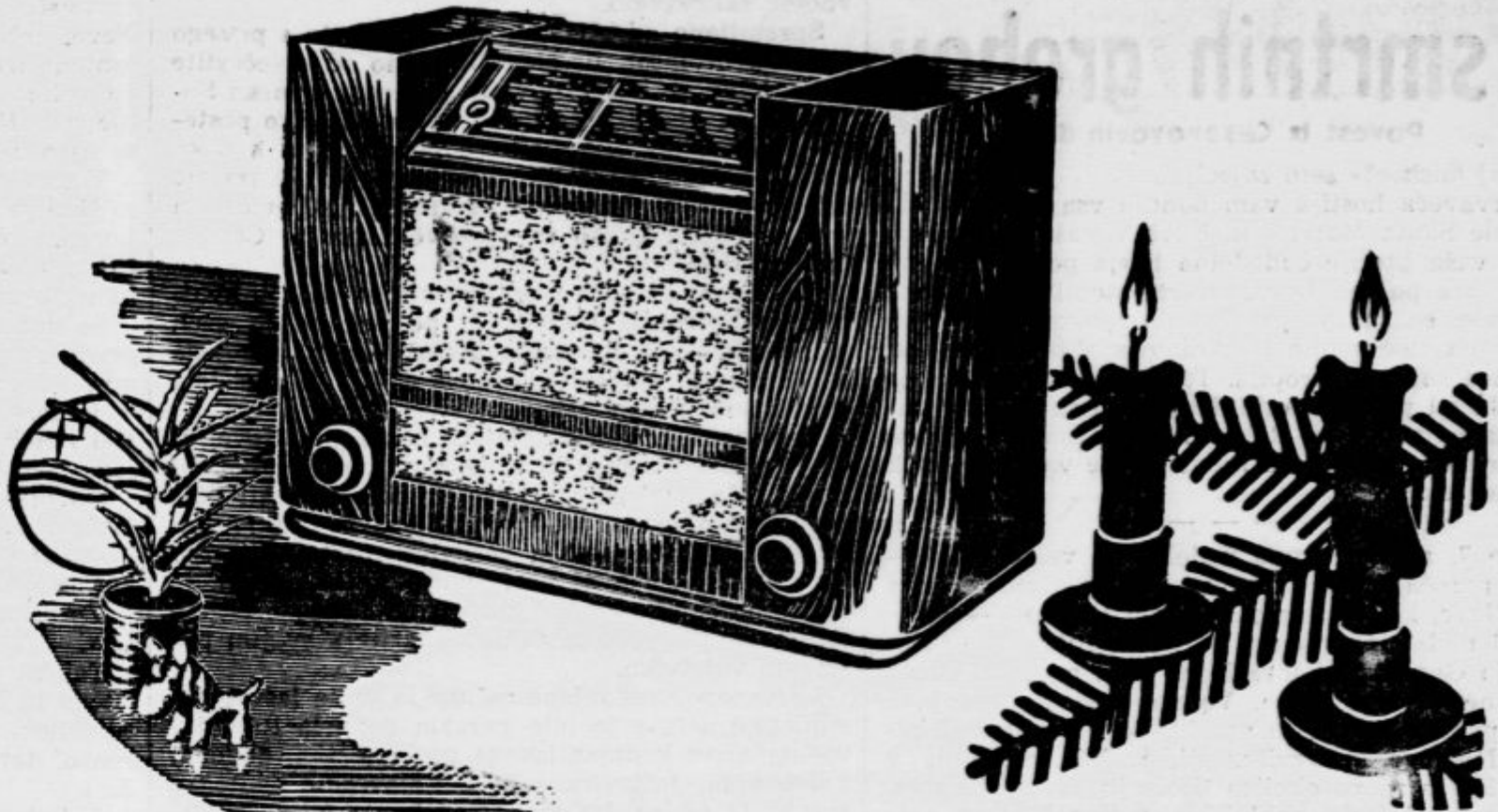
»Ne vem povedati — nimam otrok...« (Tidens Tegn.)

Za božič

darilo za vso rodbino kvalitetni sprejemnik
v vseh cenah proti najbolj ugodnemu
mesečnemu odplačevanju

PHILIPS RADIO

Neobvezna predvajanja pri naših trgovcih.

Kulturni pregled

Čapkova »Bela bolezen«

Karel Čapek, ki smo ga po satiri »Rostu-movi univerzalni robotični spoznali pred leti kot dramatskega tvorca, ki se rad zateka v fantastične oblike, da poudarja obupno za-motanost socialne problematike naših dni, je družabne in moralne tegobe najnovejše-ga časa zajel v novi začuda realistično prav-ljivi zgodbi o »Beli bolezni«. Politično in-za njim kulturno življenje zadnjih let se na evropskem kontinentu in v ostalih predelih sveta giblje v znamenju nevarne, z družab-nega in etičnega vidika negativne tendence, da se človek kot ideja in materialna vred-nota absolutno podredi interesom nekega namišljenega občestva, ki je v fašistični ideologiji zapadne Evrope pod geslom rase izpodrinilo narod. Ta miselnost v toliko hu-ši meri ogroža obstanek družbe in njene kulture, ker uveljavlja neko strupeno, agre-sivno nestrpnost od človeka do človeka na narodnih mejah, temveč še hujšo mržnjo na narodnih mejah. Po zaslugi te miselnosti je danes ves svet podobno ogromnemu sodu smodnika, ki grozi vsak čas eksplodirati, če bi le brezumnež ali neprevidež vrzel go-roščo vžigalico vanj. V svarilo tistim, ki se igrajo z usodo sveta, je Čapek napisal to »Belo bolezen«, napisal pa jo je tudi — kljub na videz pesimističnemu zaključku — v vzpodbudo onim, ki jim je iskreno do ohranitve človeka in družabnih vrednot.

Iz kaosa, ki je vanj zajeto življenje naših dni, se je porodila simbolična podoba te bele bolezni, da pomaga obnoviti svetovni red. Iz gorja, ki pod njega teče klone člo-veštvo in ki je najhujši delež posojaj se mladim rodov, je prišla kuga, da požanje sta-rejša, nesrametno, nedobro vladajoče ljudi in pripravi prostora za tiste, ki prihajajo. Strup, ki se je izločil sam iz sebe, ni pozna meja ne med državami ne med razredi, bo-lezen gre od človeka do človeka, iz naroda v narod in kosi, podobna nesmislni, blazni ideji, ki je s svojimi šapami obila svet. Delavci delajo v tovarnah, očete in matere vzgajajo otroke doma, zdravniki iščejo leka na klinikah, Kruppi in Škode proizvajajo municijo in topove — bela bolezen pa maršira čez sredi sveta in sproti uničuje, kar je kdorkoli dobrega in hudega zasnoval. A kar je najtoliž brezupno — tej bolezni živa duša

zdravila ne ve, samo v nekem zapuščenem predmestju se je našel neznan plebejski zdravnik, dr. Galen, ki se mu je posrečila čarobna mešanica, da je lahko nosil zdravje najbednejšim. Nenavaden, velik in majhen je ta zdravnik. Njegova misel seže globlje kakor imajo navado misliti ljudje njegovega opravka. Premalo se mu zdi, da bi lečil sa-mo človeka, on bi rad imel vse človeštvo ozdravljeno pred seboj. Tako pride s svojim čudežnim zdravilom in ga daje na razpolago vladarjem sveta, a svojo ponudbo veže s enim samim neznatnim pogojem: vsakemu narodu ga da, samo če se njegove vlade zavežejo, da ne začno nikoli več vojne. Toda svetovni red je pretežak, da bi ga mogel dvigniti z eno samo čarobno kapljico iz te-čajev. Zaman krošnjari s svojo odrsčitvijo dr. Galen, kolone oboroženih marširajo, na mejah se že začnejo krvavi obračuni in prav tedaj, ko dajejo vsa znamenja slutiti na zmago njegove človečanske ideje, padela pod kopiti razvijane družali oba, zdravnik in njegov lek. V perspektivo brezupa, ki je značilna za današnji položaj sveta, se izteče Čapkova igra.

V režiji Cirila Debeve je »Bela bolezen« doživela v Ljubljani na premieri in na re-priži mogočen, prodoren uspeh. Fantastiko Čapkovo zasnovi je režiser približal reali-stičnemu doživljaju in zgodba, kakršna bo naša družba morda še v resnici kdaj deležna, se je zdela kakor prived iz našega miljeja in iz naših dni. Inscenacija po načrtih inž. arh. Franca je dala igri krepak zunanji poudarek. Izmed igralcev so ustvarili naj-videjše obraze Levart, Cesar in Kralj; prvi kot maršal, živa inkarnacija diktatorja, ka-jor ga poznamo iz življenja naših dni, Cesar kot odlični, veličastno majhen vodja klini-ke, Kralj kot človeško resničen, v svoji last-ni štrne ujet predstavnik vojne industrije. Dr. Galenu je dal Debeve obraz znanstve-ga, v samega sebe pogreznjenega človeka, ki se komaj zaveda, kolikšna sreča in kata-strofe so podali Skrbnišču, Marija Vera, Pianecki in Levarjeva. V lepem spominu ostanje človeku tudi vse epizodne vloge. Igralci so želi pri občinstvu mnogo zasluže-nega priznanja.

je glavna stvar bila zabava po nemških me-stih. »Slovenska bráda« je namenjena slo-vaški srednješolski mladini in je vzoren mladinski list. Ureja ga prof. Boháč. Narav-no, da v njem nahajamo tudi prevode dr. Měrke iz jugoslov. literature. V tej šte-v. »Masčevanj« A. Dukića. — (L.).

Naše gledališče

DRAMA

Zatetek ob 20. uri

Četrtek, 16.: Bela bolezen. Red B.
Petek, 17.: ob 15. Firma. Dijaška predstava po globoko znižanih cenah od 14 Din navzdol. Izven.
Sobota, 18.: Bela bolezen. Izven.
Nedelja, 19.: ob 15. Šimkovi. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. Ob 20. Buraška opera. Izven. Znižane cene od 22 din navzdol.

Epohalna Čapkova drama »Bela bolezen« je doživela tudi na našem odru nenavaden uspeh. Sodobni pereči problemi, ki jih je zajel Čapek v posebno učinkovito in močno dramo, so občinstvo tako osvojili, da je da-lo ponovno za odprti sečni duška svojemu navdušenju. Delo spada brez dvoma med najznačilnejše drame današnjega časa.

Dijaška predstava Hemarjeve »Firme«. Zabavna in v vsakem pogledu zanimiva igra riše arečanje dveh povsem različnih ljudi: gledališke zvezdice in trgovca. Za zabavni element skrbita garderobierka Marta in knji-govodja. Pristrana, človeško topla in življenj-sko resnična igra je vredna obiska.

Prihodnja novost v Drami bo Bourdetova komedija »Svedrovec« (Fric-frac) v režiji inž. Stupice. Dejanje dela se dogaja v Pari-žu, v njem nastopajo zastopniki meščanske družbe, v glavnem pa temni elementi, ki se shajajo v svoji beznici, ter si služijo vsak-danji kruh z različnimi prestopki zoper po-stave.

OPERA

Zatetek ob 20. uri

Četrtek, 16.: Ančka. Red Četrtek.
Petek, 17.: Zaprt.
Sobota, 18.: Ančka. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. Predstava, v korist Zdrženja gledaliških igralcev.
Nedelja, 19.: ob 15. Amaconke. Izven. Zni-zane cene od 50 din navzdol. Ob 20. Manon. Izven. Gostuje ga. Zlata Gjurgje-na-Gavella.

Izmed domačih operet, vztrajnojenih na na-šem odru, je bila deležna toplega sprejema »Ančka«, delo dveh mladih domačih avtor-jev. Dejanje je splošnega in zabavnega zna-čaja. V soboto se vztrajno ta opreeta kot predstava izven atonmalja po znižanih ce-nah, v korist Uduženja gledaliških igral-cjev.

Ga. Zlata Gjurgjense bo v nedeljo nasto-pila v naslovni vlogi opere »Manon«, kate-ro je skoro 40 krat pela z največjim in naj-lepšim uspehom na našem odru. Prodaja vstopnic pri dnevi blagajni v operi.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Četrtek, 16.: Lopovščine. Red D.
Petek, 17.: Zaprt.
Sobota, 18.: Pod to goro zeleno. Rad A.

RADIO

Četrtek, 16. decembra

Ljubljana 12.: Pesnice današnje dobe (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13.: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Opoldanski koncert radijskega orkestra. — 14.: Vreme, torza. — 18.: Zvoki radosti (Radijski orke-ster). — 18.40: Slovensčina za Slovence (dr. R. Kolarič). — 19.: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Zabavni kotiček. — 20.: Pevski kvar-ter »Fantje na vasi«. — 20.40: Valčki Joh. Straussa (plošče). — 21.: Rondo. — 22.: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Podoknice (plošče).

Beograd 17.30: Lahka glasba. — 18.05: Narodne pesmi in pesli. — 20.: Pesmi. — 20.30: Simfonični koncert. — 22.15: Lahka glasba a plošč. — Zagreb 17.15: Lahka gla-sba. — 20.: Recitacije in vedra muzika a plošč. — 22.20: Lahka godba in ples. — Praga 19.15: Slovenske narodne. — 19.40: Lahka godba orkestra. — 20.20: Plošče. — 20.55: Simfonični koncert. — 22.35: Janačkove skladbe. — Varšava 19.30: Klavirski kon-cert. — 20.: Pester glasbeni program. — 21.: Orkestralni koncert. — 22.: Skladbe Szyma-novskega. — Dunaj 11.25: Kmetke godbe (plošče). — 12.: Koncert orkestra. — 16.05: Lahka godba (plošče). — 17.30: Beetho-vove klavirske sonate. — 19.35: Plošče. — 20.05: Vaseleigra. — 22.30: Koncert orke-stra. — 23.: Lahka glasba. — Berlin 19.10: Orkestralni koncert. — 20.: Plesni večer. — 22.30: Plesos iz Stuttgarta. — München 19.10: Iz starih in novih operet. — 21.: Kon-cert velikega orkestra. — 22.35: Nemška lahka in narodna glasba. — Stuttgart 19.15: Tekma glasbi. — 20.: Koncert vojaške god-be. — 21.: Zvočne slike. — 22.30: Kakor München. — 24.: Izmenjalni koncert med Nemčijo in Portugalsko.

Petek, 17. decembra

Ljubljana 11.: Solska ura: Oljka, olive in izdelovanje olja (g. Miroslav Zor). — 12.45: Vreme, poročila. — 13.: Čas, spored, obvesti-la. — 13.15: Glasbene slike (plošče). — 14.: Vreme, borza. — 18.: Zenska ura: Božič po naših hišah (ga. Ivanka Velikonja). — 12.30: Udovičeva in Lovčeva poeta (plo-šče). — 18.40: Francoščina (dr. S. Lehea). — 19.: Čas, vreme, poročila, spored, obvesti-

IDEALEN
DAR ZA
Kodak
BOŽIČ!

SAMO za 1 DAN **PODALJŠANJE** SAMO za 1 DAN
POSEBNE PRIREDITVE V KINU IDEAL
velikega seksualno medicinskega zvočnega filma
v nemškem jeziku svetovnoznanege seksuologa in ženskega zdravnika
prof. dr. med. Van de Velde

Popolni zakon

(»DIE VOLLKOMMENE EHE«)

samo za
en dan, t. j. v petek

17. decembra ob 3., 5., 7.
in 9^u uri.

Predstave za oba dneva, sredo in četrtek, so bile že prvi dan docela raz-prodane in je moralo na stotine obli-akovalcev oditi pri vsaki predstavi, ker niso dobili vstopnic.

ZATO nujno svetujemo, da si že danes, v četrtek, priskrbite **VSTOPNICE**, pri blagajni kina za v petek, ker še eno **PODALJŠANJE** tega filma je iz tehničnih ozirov nemogoče.

Mladini izpod 16 let je vstop zabranjen.

Zapiski

Javno predavanje Slavističnega društva v Ljubljani bo v ponedeljek, 20. t. m. ob 20. uri na drž. trgovski akademiji (Blei-weisova cesta). Predavala bo ga. prof. Marija Borsnikova o »Askerčevem socia-lizmu in njegovi socialni pesni. Predava-nje obeta pojasniti zanimivo stran pesni-kovega mišljenja in dela. Vljudno vablje-ni! Vstop prost.

Tretji, zaključni zvezek Wellsove »Sve-tovne zgodovine« v prevodu prof. Milene Mohorčeve izide še pred božičem v založbi »Modre ptice«, kjer napovedujejo ob istem času prevod romana Irvinga Stoeza »Sla-po življenju«, ki opisuje tragično življenje slikarja Vincenta van Gogha. Roman je pre-vel Petar Donat.

Eden najpreglednejših spisov o sovjet-sko-ruski literaturi na vsem zapadu je 340 str. velika, obsežna knjiga univ. prof. dr. Jo-sefa Jiráska »Sovetska litera-tura ruska 1917—1936«, ki je izšla ne-davno v založbi Václava Petra v Pragi. Ta objektivno in kritično spisači priložni-ko dobro razli vsakomur, kdor se hoče infor-mirati o pomavi in imenih v ruski literaturi prevolucijskih let. Prvi del knjige obsega celoten pregled idejnih in literarnih struj od l. 1917 do 1936, nato pa obravnava pisce še posebej vsako posamezno strujo od sim-bolistov do proletarske poezije. V nasled-njih poglavjih daje prof. dr. Jirásek kratke, v literarni zgodovini celoto večkratne študije o ruskih prozastih prvotne epoke, o starejši generaciji proletarske literature, o skupini kmetskikh pisateljev in prehaja nato k tako zvanim literarnim »poputnikom revolucije«, kakor so Serapionovi bratje, pi-satelji »Perevala« in druge skupine. V na-daljšem poglavju obravnava pisce mlajšo proletarsko literaturo in prehaja k razvoju literature od »revolucijske romantike« do socialističnega realizma. Ob koncu se po-mudi še pri sovjetski dramatik. Ne pozna-mo spisa, ki bi dal čitateljem tako podro-ben in vendar na kritične osnove položen pregled literarnega dogajanja v dobi tako zvane prestavbe Rusije in prevzelo ruske-ga človeka. Pisec je umel pred vsimi pojavi obvarovati objektivnost. Bibliografsko teht-ne so beležke ob koncu te lično natlesjene, v vsakem pogledu zanimive knjige.

Vilim Svečnjak, Grafika (1934—1937). V izdaji Umjetničke biblioteke (Zagreb) je izšla v reprezentativno opremljenem zvezku (v 900 izvodih, cena broš. izvodu Din 30) zbirka grafičnih reprodukcij hrvatskega grafika in slikarja Vilima Svečnjaka. L. 1906. v Zagrebu rojeni umetnik je absol-viral zagrebško akademijo in se je priključil skupini »Zemljac«, s katero ga družijo skupni pogledi na svet in na funkcijo umetnosti v družbi. Pripada tudi »Grupi hrvatskih na-prednih umetnikov«, ki se v težkih razme-rah napredujoče kulturne reakcije bori za svobodno umetnostni izraz. Svečnjak je v tej publikaciji zbral 26 grafičnih listov iz

slik, katerih izvirnik je izdelan v raznih tehnikah in materialu: so tu linorezi, per-rišbe, olja, tempera i. dr. Reprodukcije bi lahko razdelili v dve skupini: Prvo označi-mo poudarjena ideja (na pr. »Za spas duše«, »Pariške raminiscence«, »Jezuiti na četnji«, »Proleće u samostanu«, »Zemlje inkvizicije«, »Pro deo«). Ti motivi prehajajo po-nekod v karikaturu, v izraz ironičnega pro-testa, v posredno propagando za antikleri-kalno razpoloženje. V drugo skupino sodijo motivi, ki prikazujejo socialno stanje, po-krajino ali razpoloženost ljudi, odnosno se, kakor avtorjeva lastna podoba, bavijo v povsem slikarskimi problemi. V skupini »Zemljac«, katere pogled na življenje in umetnost je idejno in estetsko tako odlično orisal M. Križev v uvodu k risbam Hege-dušica, zavzema Vilim Svečnjak vidno me-sto. Z izdajo te zbirke reprodukcij njegovih grafičnih del je ustrezno vsem prijateljem moderne hrvalke umetnosti.

Druga številka »Umetniškega pregleda« (izdaja muzej kneza Pavla, Beograd) prin-aša v prilogi reprodukcije Montegnovega »Sv. Hieronima«, na uvodnem mestu pa esej Iva Andrića »Likovni«. Izmed ostalih član-kov lepo opremljene revije omenjamo študijo Milana Kašanina o dubrovniškem slikarju 16. stoletja Nikoli Božidareviću (z re-produkcijami), o naših starih trdnjavah raz-pravlja Aleksander Derok, Miodrag Grbić piše o dekorativnem lončarstvu našega Po-donavja in prazgodovinski dobi, Gjorgje Ma-no-Zivi prikazuje bizantinski email. Todor Manoilović piše o Tintorettovi razstavi, P. Milosavljević pa v pismu iz Pariza opisuje najvažnejše pariške umetnostne razstave. »Razstavo dvanajstotice« v Beogradu oce-njuje Milan Kašanin. Med informacijami o razstavah in drugih umetnostnih pojavih pogrešamo vesti o slovenskem likovno-umet-nostnem življenju. Ali velja tudi za Beo-grad: slovenica non legatur?

V 3. številki pedagoške revije »Učitelj« (Beograd) šitamo med drugim članek V. Pejheleja »Pedagoška teorija i praksa«, V. Zjenjkovskega pregledno razpravo »Ruska pedagogika u 20. veku in celo vrsto član-kov iz učiteljske prakse, poročil o novih knjigah, beležk o kulturnih in strokovnih pojavih i. t. d.

»Slovenska bráda«, kulturni mesečnik, ki izhaja v Nitri pod vodstvom našega pri-jatelja in marljivega prevajalca dr. Vojtěcha Měrke, direktorja tamošnje Trg. akademije, prinaša v svoji 3. šte-v. spis Lad. Cocherja, učenca IV. odd. »Krasna je Jugoslavija«. Ta-ko v začetku potopisa se pisec zahvaljuje min. šolstva in prosveti, ki mu je omogoči-lo potovanje na jug in potem v kratkih be-sedah popisuje svojo pot. Kakor je znano, tu-di naša država daje stipendije za potovanje v CSR. zgodilo pa se je ne enkrat, da so podpora došli sinovi raznih bogatih rodbin, ki so šli preko Prage v Draždane in Berlin in se niso niti zmenili za to, da bi si ogleda-li češkoslovaško kulturo. Še manj, da bi kaj vedeli povedati o svojem potovanju, saj jim

la. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: 10 minut za planince: Smučarstvo (g. Janez Kveder). — 20.: Rezervirano za prenos. — 22.: Čas, vre-me, poročila, spored. — 22.30: Angleške plošče.

Beograd 17.20: Koncert orkestra in narod-ne pesmi. — 20.: Prenos evropskega koncer-ta iz Finske. — 21.: Narodne pesmi. — 21.30: Konorna glasba. — 22.15: Petje. Zagreb 17.15: Lahka glasba. — 20.: Orkestralni kon-cert. — 22.20: Lahka in plesna muzika. — Praga 19.30: Skladbe za orkester in čelo. — 20.25: Zvočna igra. — 21.15: Operna gla-sba. — 22.40: Plošče. — Varšava 20.: Prenos evropskega koncerta iz Helsink. — 21.15: Opereta. — 22.20: Klavirski koncert. — Du-naj 12.: Lahka godba orkestra. — 13.15: Pes-mi za bariton. — 16.05: Znameniti pevec (plošče). — 17.35: Božična igra. — 19.25: Iz pozabljenih operet. — 20.: Prenos evrop-skega koncerta iz Finske. — 21.: Božična pesmi. — 22.20: Orkester igra po željah. —

ŠIRITE
naročajte
»JUTRO«

Vsem, ki so jo imeli radi, sporočamo, da nam je umrla, previdna s tolažili sv. vere naša dobra mama, gospa

Serafina Posch
roj. Dogan

Pogreb naše drage pokojnice bo v petek, dne 17. decembra 1937, ob pol 4. uri popoldne, izpred hiše žalosti Tyrševa cesta 17 na pokopališče k Sv. Križu, kjer jo položimo v rodbinsko grobnico k večnemu počitku.

LJUBLJANA, dne 15. decembra 1937.

Zalujoče rodbine:
POSCH, DOGAN, DR. BRILEJ

7 smrtnih grehov

Povest iz Casanovinih dni

»Kaj mislite?« sem zajecjal.
»Krvaveča hostija vam ponuja vsa sredstva, da postane Santa Maria alla Neve v vašo slavo in v slavo vaše škofije čudodelna božja pot.«
Pol ure po teh besedah sem stopil pred drhal, zanašaje se na prepričevalno zgornost svojih ust in na moč svojih blagoslovilajočih rok. In res, množica se je razkropila. Toda čutil sem, kako je drhtela od pričakovanja. Nato sem se vrnil v palačo in najprej rešil Rebecca Montefiore iz zapora, kamor so jo bili zaradi njene lastne varnosti skrili na moj ukaz.

Dne 7. aprila, drugo nedeljo po veliki noči — tako poroča Sveta kronika cerkve Santa Maria alla Neve, ki jo je spisal abbat Lorenzo — se je zgodil nad trinajstletno, že od rojstva hromo Sofronijo Garenji iz Sante Lucie prvi milostni čudež žalostne Matere božje. Vesela novica, oznanja z vseh prižnic škofije in posebej še v pastirskem pismu Njegove Prezvišnosti, je bila privabila v cerkvo in njeno okolico tisoče in tisoče ljudstva. Kakor nekaj na galilejskih poljanah goro najsvetejše pridige, tako je oblegala množica hišo božjo, ki se je bil o njenih presvetih posodah raz-

nesel glas, da je v njih telo Gospodovo čudežno vnoveč zakrvalovo.

Spremljano od očeta in matere, ki sta s prisego potrdila hromost, in blagoslovljano od večestitih duhovščine, so bili v slovesni procesiji prinesli Sofronijo na hrib ter postavili njeno bolniško posteljo pred veliki oltar s krvavečo rano in s sliko milostne Matere. Molitev vernikov, ki je trajala dalj ko šest ur, in milost brezmadežne Device sta v slavo Boga Očeta in njegove presvete Cerkve dovršili delo.

Ob radosti zbranih vernikov in ob bučanju hvalnice je Sofronija Garenji, ki po pričevanju vseh zaslišanih nikoli ni mogla hoditi, vstala s svojega ležišča; zakaj milost Gospodova se je bila razodela na njenem šibkem telesu.

Testimonij o milosti Matere božje alla Neve, ki ga je spisal Lorenzo in ki sem ga tudi jaz potrdil z vso težo svojega visokega in odgovornosti polnega dostojanstva, je dobil odobritev vatikanskega koncila, in gorska cerkva pred vrati mojega mesta, ki je ni prej skoraj nihče poznal, je prišla na spisek krajev milosti, ki jih je presveta Devica in Mati božja sama obdarila s svojim posebnim varstvom.

Lorenzove prekanjene račune in moje lastne častihlepne načrte je bilo nemalo podprla tudi dožetna nprav kampanijskega prebivalstva, obenem z dejstvom, da izvira velik del človeških nadlog v resnici iz malodušja in pomanjkanja vere.

Zakaj tisto prvo poletje po čudežnem ozdravljenju Sofronije Garenji je pokazalo, da se je izmed

stotin bolnikov, ki so iskali zdravja v pogledu na krvavečo rano in na milostno podobo Marije alla Neve, večina vrnila v domači kraj z znatnim olajšanjem svojega stanja. Če že zaupanje v zdravniška velika pomagala, pomaga še mnogo bolj zaupanje v božje Pomočnike in v nebeško milost, ki se njen čisti vir odpira v globini vernega srca.

V tisti odlični dobi, ki je bila zame in za mojo škofijo tako bogata s posledicami, mi je abbat Lorenzo predložil izdelan načrt, kakor je bil vobče moja desna roka, to je, gonilna moč mojih velikanskih naklepov.

Se danes, ko mi je devetdeset let in stojim na pragu smrti, moram dvomiti, ali je sam Bog ali sam hudobec položil toli silno moč volje do zmage v demonsko dušo brezprimerne moči, ki je postal z Rebecca Montefiore vred spiritus rector mojega lastnega bitja.

Dovolj! Stopil je predme v moji delovni sobi, takisto, kakor je stal pred menoj v tisti prvi uri, in mi zadal vprašanje: »Ali ste dosegli pri Judinji, kar je treba?«

Vprašanju je dodal nestrpnih stavek: »Čas bi že bil.«

Takrat sem še imel v srcu nepogrešljivo moč upora in čutil sem, da tujec posiljuje mojo lastno odločitev. Zato sem rekel: »Premišlujem še. Lorenzo, ter iščem sredstev in poti... Prosim za čas.«

Abbate je negibno stal na svojem mestu. Menda ga ni posebno mikalo, da bi mi dovolil nadaljnji odlog, ki sem ga prosil zanj. »Ni prav, Prevzi-

šeni,« je nadaljeval, »da me puščate v dvomih, ali se godi to, kar se tu godi, v slavo božjo in v povečanje bogastva. Njegove presvete Cerkve, ali samo v utolaženje smrtnikovih želja. Sami ste se mi odkrili pri zakramentu svete izpovedi!«

»Kakor mi nalagata krščanstvo in nauk naše presvete Cerkve,« sem odvrnil.

Toda Lorenzo ni odnehal.

Hladno je dejal: »Judinjino telo je postalo igrača vaše sle, in jaz sem pomiril ljudstvo tega mesta, kakor sem v vaši službi in zaradi vas najprej storil, da je zraslo v bučeče morje. Kaj naj se zdaj zgodi? Mili darovi vernikov kapljajo že manj obilno kakor lani, čeprav se je v moji skrinji nabral zlatnikov in bankovcev velik kup! Ako se ne zgodi kaj izrednega, in to kmalu, so bile te žrtve zaman, in vera v čudež bo zaspala.«

»Kaj imenujete nekaj izrednega, abbat?« sem se oglasil.

»Izvedbo načrta, o katerem sva se dogovarjala, Prevzišeni! Zgradbo bazilike, na mestu, kjer stoji neznatna cerkva alla Neve... Ustanovitev velike božje poti, ki sem vam govoril o njej.«

»Izvršitev tega velikanskega načrta bo požrla milijone,« sem opomnil abbatu.

»Milijoni so tu,« me je hladno zavrnil. »Ali mar delo izpreobrnjenosti še ni pričetno?«

Takrat sem bil še šibak. Nisem še imel prave slutnje in predstave o veličini vere, ki jo je bila Previdnost v slavo božjo uveljavila v abbatu, in zato sem obotavljal se rekel: »Rebecca se še ni odločila, Lorenzo... Omahuje...«

MALI OGLASI

Službo dobi

Beseda 1 Din. davok 3 Din za šifro ali izjane oslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Gospodično
ki je s dobrim uspehom absovirala trgovsko šolo, s spoznanjem nemščine, lahko začetnica, sprejemam proti primerni plači in s vso oskrbo 1. januarja na delo. Poudarila na Aloma Company d. s. o. s. Ljubljana. 31553-1

Sivilsko pomočnico
samostojno, s večletno prakso, sprejme staloje Vida Rončelj, Palača Viktorija, Pariz. 31565-1

Brivskega pomočnika
dobrega delavca, sprejemam takoj in stalno. — Mirko Gajpetič, Kranj. 31541-1

Ključavničarja
za orodje s prakso v orodju na obdelovalni lesu, šifro na tovarno pohištva v Vojvodini (Banat), Poudarila pod šifro »Standige Arbeit« na ogl. odd. Jutra. 31530-1

Kavarniško blagajničarko
šifro, Oferte s sliko na podružnico Jutra Maribor pod »Začetnica«. 31575-1

Brivskega pomočnika
prvo vrstnega, šifro na 14. danovno upravljanje salon Brak, Radovljica. 31540-1

Zagarja
dobrega, sprejme takoj P. Kovčič, Križe, Gorenjsko. 31550-1

Torbarskega mojstra
šifro, Poudarila na ogl. odd. Jutra pod »Torbar«. 31561-1

Manufakturst
(manufakturstinja) s večletno prakso, vsekonj naposilje in pošten, dober prodajalec, vojašine prost, dobrih mest, Poudarila s navodilno referenco pod šifro »Kranj« na ogl. odd. Jutra. 31546-1

Kurjača
s izpitom za rablne parne kotle, šifro, Poudarila s oznako referenc na plače pod »Lodža« na ogl. odd. Jutra. 31534-1

Prodajalko
sprejemam v trgovino s mešanico blagom, poštno, pridno in zanesljivo, Vsa okraja v hiš Poudarila na ogl. odd. Jutra pod šifro »Služba na delo«. 31561-1

G. Th. Rotman:

Gospod Kozamurnik

postane umetni jahac

78

»Prosiva, gospod, samo dol stopite!«

sta odgovorili dekleti. Ko je pa gospod

Kozamurnik slegel suknjič, se je spomni-

l, da bo treba izteptati tudi hlače. In

teh vendar ni mogel kar tako sleči! Nak,

tega pa že ne! »Nu, gospod bodo morali

pač še na stara leta leči čez koleno!«

je s glasnim smehom rekla ena izmed mlaj-

šenk.

78

»Prosiva, gospod, samo dol stopite!«

sta odgovorili dekleti. Ko je pa gospod

Kozamurnik slegel suknjič, se je spomni-

l, da bo treba izteptati tudi hlače. In

teh vendar ni mogel kar tako sleči! Nak,

tega pa že ne! »Nu, gospod bodo morali

pač še na stara leta leči čez koleno!«

je s glasnim smehom rekla ena izmed mlaj-

šenk.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolfr Ribnikar. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Prodajalko -

začetnico
na takoj na delo. Sprejemam. Stanovanje in hrana v hiši. Z malim nemščine imajo prednost. Poudarila na ogl. odd. Jutra pod »Poštena in delovna«. 31538-1

Službo išče

Vesela beseda 50 par, da rek 3 Din za šifro ali izjane oslova 5 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Uradnica

s večletno prakso, s spoznanjem nemščine, išče službo. Poudarila na ogl. odd. Jutra pod »Samo v Ljubljani«. 31531-2

Uradnica

dobro, zanesljiva, moč, vaša vseh pisarniških poslov, išče službo. Poudarila pod »Sem pri starših v Ljubljani« na ogl. odd. Jutra. 31530-2

Frizerka

dobro delavka, dost stalno službo. Dobra plača. Filipovič Franc, Frizer, Hrastnik. 31533-2

Trgovski pomočnik

svet, soliden, vojašine prost, šifro službo. Cenj. Poudarila: Ivan Verber, trdnja A. Prez. Rogatec. 31505-2

Absolvent

trg. akademije s polletno prakso, perfekten v slov., nem. in hrvaščem jeziku išče primerne zaposlitve. Poudarila na ogl. odd. Jutra pod »Meste ali delo«. 31530-2

Trgovski akademik

vešč vseh pisarniških del, s polletno prakso pri trgovski industriji in velikem hotelu, išče pisarniško namestitev kjerkoli. Poudarila: ovl. odd. Jutra pod »Vestno«. 31548-2

Potniki

Beseda 1 Din. davok 3 Din za šifro ali izjane oslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Osiguran zaslužek!

Isčemo zastopnike za prodajo nalivnih poroc svetovne znamke. Gospodje, ki morejo dati zaupstvo garancijo naj nesestvo poudarila: Marmal, Zagreb, Ilica br. 144. 31536-5

Prodaj

Beseda 1 Din. davok 3 Din za šifro ali izjane oslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sanke in smuči

kompletne. — dobite najugodnejše pri izdelovalcu FAJFAR, Trnovska ul. 35. 31577-6

Furnirski

luščilni stroj nov ali rabljen. kupm. Poudarila na na nenočno eksp. Kardoš, Novi Sad. 31560-29

Oblačila

Beseda 1 Din. davok 3 Din za šifro ali izjane oslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Osem oblek

dobro ohranjenih suknjo in smoking, prodam. Poudarila es v trgovini A. Potro, preje Jos. Kunc, Miklošičeva c. 32. 31542-13

Pohištvo

Beseda 1 Din. davok 3 Din za šifro ali izjane oslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Krasno jedilnico

obstoječo iz velike mize, 6 usnjatih stolov in trodelne kredence iz masivne orehovine naprodaj. Poudarila na ogl. odd. Jutra pod »Gotovina ali knjižnica«. 31237-12

Les

Beseda 1 Din. davok 3 Din za šifro ali izjane oslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Bukove late

kvadrataste 30 X 30 mm, dolžina 65 in 80 cm iz elstega zdravega lesa kupimo vagonne množice. Poudarila na tovarno J. Vidmar, Savlje 18 p. Ježica. 31473-16

Nova hiša

hlev, sadni vrtni njiva, na najlepšem kraju Gorenjske, cetr ure od zadovjanskega kopališča ob zelo prometni cesti pri merno za gostilno in za tujski promet, se pod ugodnimi pogoji odda za več let ali tudi prodaja. Vprašati v Štomakovi Gorje, Ivana Kojancič. 31269-27

SENSIT

Nič Vas ne bo tako razvadiło kakor

SENSIT GOLD

Glavna zaloga za Ljubljano: Drogerija »Adria«, Mr. Ph. S. Bortič, Selc-burgova 1

Kupin

Beseda 1 Din. davok 3 Din za šifro ali izjane oslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Zico

železno, rabljeno, 5 do 20 mm močno, kupimo. Poudarila na »Alpeko«, Ljubljana. 31567-7

Dragocenosti

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah

CERNE - juvelir

Ljubljana, Wolfova ul. 1

Kapital

Beseda 1 Din. davok 3 Din za šifro ali izjane oslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hranilne knjižice

tudi: podzdelke, 3% OBVEZANICE, za likvidacijo kmetičkih dohodov, VREDNOSTNE PAPIRJE, STALNO KUPUJEM po najvišji ceni in takoj, s čemu izplačilo, IZPOSODILEM VSE BANO, NE IN BLAGOVNE POSLE, NAKUP IN PRODAJO, PREMISLIN IN NE-PREMISLIN, BLAGO, HISE VILE, PARCELE ITO.

Al. Planinšek

trg. ag. za bančne posle, LJUBLJANA, BEETHOV. NOVA UL. 141. Telefon 35-36. 39-16

Hranilne knjižice

vrstnostne papirje, dolžine kupone 3% obligacije kupujemo proti takojšnji gotovini.

Rudolf Zore

Ljubljana, Gledališka ulica 12. Telefon 38-10. 31567-36

Posojilo do 200.000

prvotnostno zavarovano, — šifro za dve leti. Poudarila na ogl. odd. Jutra pod »Signuro«. 31485-36

Lokali

Beseda 1 Din. davok 3 Din za šifro ali izjane oslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Lokal

na prometni točki, primeren za obratna, poceni oddam. Vprašati v Štomakovi Gorje, Ivana Kojancič. 31567-36

Večje številne parcel

ko: kakovost posestev, gozdov, trgovskih in stanovaljskih, ki so v veliki meri, saj so, grube, strokovno usposobljen posrednik, KUNAVER LUDVIG, cesta 29. oktobra 6, tel. 37-33. Poudarila graditel, s sodni cenit, za vsako brezplačno na razpolago.

Nova hiša

hlev, sadni vrtni njiva, na najlepšem kraju Gorenjske, cetr ure od zadovjanskega kopališča ob zelo prometni cesti pri merno za gostilno in za tujski promet, se pod ugodnimi pogoji odda za več let ali tudi prodaja. Vprašati v Štomakovi Gorje, Ivana Kojancič. 31269-27

SENSIT

Nič Vas ne bo tako razvadiło kakor

SENSIT GOLD

Glavna zaloga za Ljubljano: Drogerija »Adria«, Mr. Ph. S. Bortič, Selc-burgova 1

Kupin

Beseda 1 Din. davok 3 Din za šifro ali izjane oslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Zico

železno, rabljeno, 5 do 20 mm močno, kupimo. Poudarila na »Alpeko«, Ljubljana. 31567-7

Dragocenosti

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah

CERNE - juvelir

Ljubljana, Wolfova ul. 1

Kapital

Beseda 1 Din. davok 3 Din za šifro ali izjane oslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hranilne knjižice

tudi: podzdelke, 3% OBVEZANICE, za likvidacijo kmetičkih dohodov, VREDNOSTNE PAPIRJE, STALNO KUPUJEM po najvišji ceni in takoj, s čemu izplačilo, IZPOSODILEM VSE BANO, NE IN BLAGOVNE POSLE, NAKUP IN PRODAJO, PREMISLIN IN NE-PREMISLIN, BLAGO, HISE VILE, PARCELE ITO.

Al. Planinšek

trg. ag. za bančne posle, LJUBLJANA, BEETHOV. NOVA UL. 141. Telefon 35-36. 39-16

Hranilne knjižice

vrstnostne papirje, dolžine kupone 3% obligacije kupujemo proti takojšnji gotovini.

Rudolf Zore

Ljubljana, Gledališka ulica 12. Telefon 38-10. 31567-36

Posojilo do 200.000

prvotnostno zavarovano, — šifro za dve leti. Poudarila na ogl. odd. Jutra pod »Signuro«. 31485-36

Lokali

Beseda 1 Din. davok 3 Din za šifro ali izjane oslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Lokal

na prometni točki, primeren za obratna, poceni oddam. Vprašati v Štomakovi Gorje, Ivana Kojancič. 31567-36

Večje številne parcel

ko: kakovost posestev, gozdov, trgovskih in stanovaljskih, ki so v veliki meri, saj so, grube, strokovno usposobljen posrednik, KUNAVER LUDVIG, cesta 29. oktobra 6, tel. 37-33. Poudarila graditel, s sodni cenit, za vsako brezplačno na razpolago.

Nova hiša

hlev, sadni vrtni njiva, na najlepšem kraju Gorenjske, cetr ure od zadovjanskega kopališča ob zelo prometni cesti pri merno za gostilno in za tujski promet, se pod ugodnimi pogoji odda za več let ali tudi prodaja. Vprašati v Štomakovi Gorje, Ivana Kojancič. 31269-27

SENSIT

Nič Vas ne bo tako razvadiło kakor

SENSIT GOLD

Glavna zaloga za Ljubljano: Drogerija »Adria«, Mr. Ph. S. Bortič, Sel